



Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 7:10, leidžiasi 6:10.
Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, spalio-October 23 d., 1974 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXI

Kaina 15c

250

SEKRETORIUS KISSINGER IŠVYKO I MASKVĄ

ARABŲ MINISTERIŲ KONFERENCIJA

KAIRAS. — Ši šeštadienį arabų valstybių galvos: karaliai ir prezidentai suvažiavo į Maroko sostinę Rabatą svarstyti arabams svarbių klausimų. Vakar jau prasidėjo arabų užsienio reikalų ministerių konferencija, kuri nustatys viršūnių konferencijai darbotvarkę. Svarbiausiu klausimu laikomas Palestinos valstybės klausimas. Palestiniečiai paskutiniu metu laimėjo diplomatinį pripažinimą iš Jungtinių Tautų Asamblėjos, iš Prancūzijos ir, žinoma, iš visų komunistinių valstybių.

Egiptas dar neseniai palaikė Jordaną, kur gyvena daug palestiniečių. Jordanas save laiko palestiniečių valstybe, galinčia atstovauti palestiniečius taikos derbose. Vėliau Egiptas nuomone pakeitė ir pripažino Palestinos Išlaisvinimo organizaciją, kaip visų palestiniečių atstovę. Ši gi siekia nepriklausomos Palestinos valstybės, kurioje įeity ir dalis Jordano žemių.

Kitas svarbus arabų suvažiavimo klausimas yra „naftos ginklas“, kuris atnešė arabams daug laimėjimų. Daug valstybių nusisuko nuo Izraelio, tik bijodamos, kad arabai gali panaudoti naftos ginklą prieš jas.

Egipto šaltiniai atidengė, kad Brežnevas nepažadėjo naujų ginklų ir atidėjo klausimą laikui eiti skolinis vėlesniais laikais. Tuo pačiu Maskva pasiliko sau kortą, spausdama Egipto vyriausybės pritarimą Maskvos pasiūlymams derėtis dėl taikos Ženevoje, o ne per Kissingerį. Brežnevas pažiūrėjo į Egiptą, o Egiptas labai nori, nes Brežnevas iki šiol buvo tik keturiuos nekomunistinių valstybių sostinėse: Washington, New Delhi, Paryžiuje ir Bonoje. Kairo valdžia nori išjungti ir tu įtakingų valstybių, kurios priėmė Brežnevą, tarpą.

Sen. Symingtonas pagyrė Maliką

NEW YORKAS. — JT politiniame komitete vienas JAV delegatų sen. Stuart Symington perskaitė Amerikos pasiūlymus kontroliuoti atominius ginklus ir jų plitimą pasaulyje. Šalia oficialaus pareiškimo Symingtonas nukrypo nuo teksto ir atidengė, kad Amerika šiuo metu turi 615-385 atomines bombas, tokio stiprumo, kaip numestos Hirošimos mieste.

Amerikos delegacijos narys Symingtonas šiltai pagyrė sovietų ambasadorių Maliką už jo pasiūlytus suvaržymus klimatą ir aplinkos, keitimo kariniams reikalams veiksmus. Malikas kalbėjo apie Vietnamo karo metu darytus bandymus sukelti liūtų ar chemikalais nudžiovinti medžius ir krūmus.

Malikas pareiškė pasitenkinimą dėl Symingtono pagyrimų ir pakvietė jį priešpiečių kartu su Joseph Martin, Amerikos nusiginklavimo agentūros nariu. Kiti Amerikos delegacijos nariai pabrėžė, kad sen. Symingtonas kalbėjo tik savo vardu ir išreiškė tik savo asmeninę nuomonę. „Juk žinote, kad negalima sukontroliuoti senatoriaus“, pareiškė vienas delegacijos narys.

MASKVĄ. — Šachmatų varžybose tarp Karpovo ir Korčnojause pirmadienio partija, jau 15-toji, buvo atidėta, nes Karpovas susirgo. Turnyro gydytojas pareiškė, kad Karpovas persisaldė. Jo nuomone, abu šachmatininkus labai nukamavo 13-ta partija, užsitęsusi apie 11 val. ir turėjusi 96 ėjimus. Atidėta partija bus lošiama trečiadienį.

IŠ VISO PASAULIO

BELFASTAS. Šiaurinėje Airijoje iš pravažiuojančio automobilio buvo nušauti du jauni katalikai, ėję į darbą. Vis daugiau teroro žudynių įvykdo radikalios protestantų grupės. Iš 14 žmogžudysčių per paskutinius mėnesius tik 4 žuvę buvo protestantai.

WASHINGTONAS. — Specialus prokuroras Leon Jaworski nuo penktadienio sugrįžta į privačią advokatūrą. Jo įpėdiniu lieka buvęs jo pavaduotojas Henry Ruth.

PARYŽIUS. — Prancūzijos parlamentas nutarė papildyti konstituciją. Papildymas leis Konstitucinei Tarybai, kurioje yra devyni nariai, peržiūrėti įstatymus, kurie varžytų asmenines laisves, panašiai kaip Amerikoje, kur Aukščiausias Teismas gali peržiūrėti kongreso priimtus įstatymus.

BEIRUTAS. — Libano premjeru nominuotas Saeb Salam pranešė prezidentui, kad jam nepavyko sudaryti vyriausybės po 18 dienų pasitarimų su partijų vadais. Laikinai pareigas eina pasitraukęs premjeras Takieddin Solh.

LONDONAS. — Britų karo laivai dalyvauja manevruose kartu su Pietų Afrikos laivais netoli Gerosios Vilties iškyšulio. Britų laivyno admiralai ir vyriausybės atstovai atnešančią savaitę posėdžiaus su Amerikos gynybos pareigūnais aptardami bendrą strategiją Indijos vandenynė.

LONDONAS. — Albert Pierpoint, 26 metus buvęs Britanijos oficialus budelis, parąšė atsiminimus. Jis yra pakoręs apie 450 žmonių, tačiau mano, kad mirties bausmė neduoda vaisių ir nusikaltimų nesumažina.

WASHINGTONAS. — Pentagonas paskyrė armijos štabo viršininko pavaduotoją gen. Walterį Kerwiną, buvusį Fort McPherson, Georgijoje, įgulos viršininką.

WASHINGTONAS. — Virginijos gubernatorius Mills Godwin ateinančią savaitę skris į Britaniją ir prašys karalienei Elzbietai, kad ji atvyktų 1976 metais į Virginiją dalyvauti Amerikos nepriklausomybės 200 metų sukakties minėjime.

NIKOSIA. — Kipro saloje buvo sulaužytos karo paliaubos ir visą valandą tęsėsi turkų ir graikų susišaudymas, kurį nutraukė Jungtinių Tautų taikos kariuomenė. Vienas graikas buvo sužeistas.

SUKAGAS. — Policija ir FBI aiškina plėšimą Armored Express Co. kur iš seimo dingo apie 3.8 mil. dol. Tardomi ir šios įstaigos tarnautojai. Plėšikai, matyt, norėdami nuslėpti nusikaltimą, buvo padėgę seifą, tačiau išdegus deguoniui, liepsnos užgeso. Dūmus pajutę aliarmo įrengimai pašaukė ugniagesius ir plėšimas buvo anksčiau pastebėtas, negu būtų pastebėtas be gaisro.



Britanijos premjeras Harold Wilson (viduryje su pypke), dar kartą laimėjęs parlamento rinkimus, priima savo gerbėjų sveikinimus.

Prancūzijoje daugiau bedarbių

PARYŽIUS. — Prancūzijos vyriausybė paskelbė, kad rugsėjo mėn. bedarbių skaičius padidėjo ir siekė 534,000, kas sudaro 1.4% visos darbo jėgos. Palyginus su JAV bedarbių 5.8%, prancūzų bedarbių atrodo ne daug, tačiau toje šalyje tai yra skaudus reiškinys, sukėlus naujų darbo unių reikalavimų. Blogiausia, kad ateinantieji mėnesiai žada bedarbių skaičių dar padidinti. Vyriausybė jau paskelbė, kad bedarbiai pašalpas, lygias pilnai algai, gaus ištisus metus.

Net ir valstybės radijo ir televizijos korporacija paskelbė atleidžianti iš darbų apie 1,000 darbuotojų, jų tarpe daug žurnalistų. Citroen automobilių bendrovė paskelbė turėjusi per pirmą pusmetį apie 90 mil. dol. nuostolių. Per visus metus nuostolių gali būti apie 200 mil. dol. Bendrovė svarsto galimybes susijungti su kita automobilių bendrove — Peugeot.

Panaši, kaip Prancūzijoje padėtis yra ir kitose Europos valstybėse.

Rusai nesaugo Estijos aplinkos

NEW YORKAS. — Juhan Kangur parašė laišką New York Times redakcijai. Laiškų skyriuje primenama apie Solženicino laiške minimą moterį, kuri Sov. Sąjungoje buvo uždaryta į beprotnamį, nes pasiskundė, kad Riazanės mieste pramonės įmonės labai teršia orą.

Kangur, matyt, estas, rašo toliau apie Rusijos nepaisymą aplinkos okupuotose Baltijos valstybėse, ypačiai, Estijoje. Čia rusai be jokio plano ir apsaugos priemonių kasa žemės paviršiuje esančią naftos uolieną. Elektros stotys šiaurinėje Estijoje gamina srovę Leningrado miestui. Tos stotys kurenamos uoliena, o ši kasama tokiu metu, kada visos aplinkinės okupuotoje Estijoje panašios į mėnulio paviršių. Tuo pačiu metu rusai teršia Baltijos jūrą, nebedami kitų šalių bandymų įvesti kodas nors aplinkos apsaugos taisykles, sakome laiške.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Japonijos komunistai suruošė pirmadienį visoje Japonijoje 456 demonstracijas prieš Ameriką. Norima sudaryti atmosferą, kad prezidentas Fordas neatvažiuotų į Japoniją lapkričio 18 d. Komunistai girsia, kad mitinguose dalyvavo 2.2 mil. japonų.

♦ Vakar prezidentas Fordas rinkimų kampanijos reikalais buvo Clevelande.

♦ Rugsėjo mėn. pragyvenimo kainos Amerikoje pakilo 1.2%. Čikagoje jos pakilo 0.7%. Paprastai rugsėjo mėn. kainos nukrisdavo dėl pigesnių vaisių ir daržovių.

♦ Miesų televizijos „host“ Ed Sullivan paliko 450,000 dol. Jo draugė Carmine Santullo gavo 10,000 dol., dvi seserys po 25,000, trečia sesuo ir brolis po 1,000 ir likusius pinigų gavo dukterė Elizabeth.

♦ Įtakinga negrų organizacija CORE (Congress on Racial Equality) pareiškė, kad ji nepritaria teismo įsakymam vaikų vežiojimui integracijos tikslais, CORE reikalauja atiduoti juodus mokyklas tvarkyti patiems juodiesiems, nes dabar balti kontroliuoja ir baltas ir juodas mokyklas. CORE reikalauja mokinių vežiojimą sustabdyti.

♦ Pietiniame Bostone baltieji toliau tęsia mokyklų boikotą, nors smurto veiksmai sumažėjo.

♦ Vakar Clevelande prasidėjo 8 Tautinės Gvardijos buvusių karių teismas, kuriame jie kaltinami šaudė į demonstruojančius Kent un-to studentus. Penkiems gresia kalėjimas iki gyvos galvos.

♦ Louisianos pareigūnai ieško būdų, kaip sustabdyti olandų laivą „Vulcanus“, kuris atviroje jūroje degina nuodingas chemines atmatas. Specialus šiuokšlėms deginti laivas bando sudėginti 4,628 tonas chlorinuotų smulų, paleisdamas debesis dūmų.

NEW YORKAS. — Kubos diktatoriaus Castro pasikalbėjime su amerikiečiais televizijos korespondentais, pareiškė, kad Nixonui pasitraukus bus lengviau pagerinti Kubos santykius su Amerika, nes prezidentas Fordas nebuvęs įveltas į Kubos invazijos planus.

Sunku sudaryti italų vyriausybę

ROMA. — Krikščionių demokratų partijos vadas Italijoje Amintore Fanfani, kuriam pavesta sudaryti naują vyriausybę, paprašė laiko pagalmoti, gavęs iš socialistų partijos 10 reikalavimų. Socialistai, dažnai buvę koalicijose su krikščionimis demokratais, reikalauja griežtų valdžios kontrolių maisto produktams, reikalauja didesnių pašalpų bedarbiams ir būsimoje vyriausybėje siekia gauti vidaus reikalų arba gynybos ministerio vietą.

Trecias koalicijos partneris — socialdemokratų nepatenkinti socialistų bendradarbiavimu su komunistų partija. Tas bendradarbiavimas pasireiškia daugiau sia savivaldybių tarybose ir provincijų valdžiose. Socialdemokratų kaltina socialistus, kad jie neištikimi centro — kairės koalicijai ir siekia į valdžią įsileisti komunistus.



Čia matomas sen. Lloyd Bentsen, demokratas iš Teksas, kuris taip pat norėtų būti prezidentu.

KISSINGERIS APTARS SU BREŽNEVU NIXONO PASITRAUKIMO PASEKMES

WASHINGTONAS. — Valstybės sekretorius Kissingeris vakar vakare išvyko į dar vieną kelionę, pirmąsias sustodamas Maskvoje. Jam čia teks įtikinti Kremliaus vadus, kad prezidentų pasikeitimas Amerikoje nepakeis užsienio politikos ir toliau bus siekiama „detantės“. Diplomatiniai sluosniai Maskvoje kalba, kad rusai netiki, kad Fordas laimėtų 1976 metų rinkimus ir todėl neskubina susitarti dėl strateginių ginklų suvaržymų, bijodami, kad sekančiu Amerikos prezidentu gali būti senatorius Jacksonas.

B. Nemickas išėjo iš Garbės Teismo

NEW YORKAS. — Lietuvių Bendruomenės JAV Garbės Teismo pirmininkas Bronius Nemickas spalio 15 d. pasitraukė iš Garbės Teismo. Žemiau duodamas jo pareiškimo nuorašas:

„Pranešu, kad pasitraukiu iš Garbės Teismo, nes darbas pasidarė nebegalimas dėl šių priežasčių:

- 1) dalis teisėjų nesidomi teismo darbu — dėl to bylos būna vilkinamos, pats teismas praranda paveikumą, orumas menksta;
- 2) tam tikra bendruomeninė grupė be paliovos spėndžia kliuvinius teismo darbui, siekdami sujaukti patį Garbės Teismo organizacinę sąrangą bei likviduoti jį, kaip nepriklausomą lietuvių bendruomenės organą, ir pagraulau;
- 3) naujasis teisėjas, ne kokių nesušilęs, žengia dar tolimesnį žingsnį — savo 1974.X.10 d. rašte nepamatuotai, be kitų niekuo nepagrįstų dalykų užuominomis kalba teismo pirmininką nustatant „bylos sprendimą“ ir ryžtasi diktuoti neteisėtus ir neįmanomus reikalavimus.

Prašau nurodyti, kam perduoti Garbės Teismo archyvas ir neįsispresstas bylas.

Dėkoju už bendradarbiavimą.

Tamstas gerbiąs

Pasirašė Br. Nemickas,

Pirmininkas

Laiškas pajuokia Jungtines Tautas

ČIKAGA. — Daily News vakar įdėjo Arthur Davis laišką apie Jungtines Tautas, kurios pritarė Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos dalyvavimui diskusijose apie Palestiną. Tai istorinis sprendimas, sako laiško autorius, ar neatėjo laikas, kad pavergtos tautos irgi sudarytų panašius išlaisvinimo komitetus ir reikalautų, kad jų problemos būtų svarstomos tame pačiame forume?

„Aš esu tikras, kad palestiniečių teisų didieji gynėjai neprieštarautų diskusijoms apie likimą sekančių tautų, kurių egzistencija buvo taip staiga nutraukta: Estijos, Latvijos, Lietuvos, Škotijos, Valijos“, rašo Davis. „Neturėtų prieštarauti JT ir tų tautų teisėms, kurios savo valstybių neturėjo: armėnų, baskų, gruzinų. Nei teisių tų tautų, kurios negali laisvai pasirinkti savo valdžios formos: čekų, kroatų, kurdų, lenkų, slovākų, ukrainiečių, suminint tik kelias“.

WELLINGTONAS. — Naujoji Zelandija mokės iki 3,750 dol. kompensaciją tokiem įpėdiniams, kurių tėvas ar vyras mirė nesulaukęs 65 metų amžiaus.

Kissingeriui teks tartis ir dėl emigracijos palengvinimo. Prezidentas Fordas spaudai pareiškė pirmadienį, kad Kissingeris negali garantuoti, kad sovietai tikrai išleis emigruoti 60,000 asmenų per metus. Šis skaičius esąs tik gairė, pagal kurią bus patikrinama sovietų valdžios gera valia. Sovietai jokių būdu nesutikę nustatyti tam tikrą skaičių.

Vienas svarbiausių Kissingerio pasitarimų Maskvoje klausimų bus Viduriniųjų Rytų klausimai, Kissingeris siekia asmeninėmis pastangomis, tarpininkavimu išspręsti Arabų-Izraelio konfliktą, o Maskva reikalauja atvirų derybų Ženevoje.

Sovietų mokslininkas Sacharovas Maskvoje paskelbė atvirą laišką senatoriui Jacksonui, kuriame jis nurodo, kad sovietų legalinėje sistemoje turi būti padaryti pakeitimai, kad sovietų valdžios pažadai padidinti emigraciją turėtų koki nors legalų pagrindą. Kitaip daug priklausys nuo atskirų biurokratų nuotauku.

Sacharovas siūlo, kad sovietai skelbtų viešai statistiką, kiek ir kur išvažiuoja sovietų piliečių. Šiuo metu emigrantų skaičiai yra paslaptis. Toliau valdžia turi leisti emigravimus, jei jie nori, sugrįžti atgal. Reikia atsisakyti „pakvietimų“, be kurių sovietai neduoda vizų, oficialiai turi būti panaikinti „svietimo mokesčiai“ ir piliečiams turi būti leista skustis, jei vizos per ilgai uždelšiamos, rašo Sacharovas.

Stebėtojų manymu, sovietų valdžia išleis greičiausiai mažai raštingus žydus, tačiau inteligentų neišleis, aiškindama, kad jie žino valstybinių paslapčių. Sovietų Sąjungoje viskas yra paslaptis, viskas priklauso vyriausybei. Jei valdžia leistų tikrai laisvą emigraciją, krašte liktų mažai inteligentų, mano užsienio stebėtojai.

Naujas Argentinos ministeris

BUENOS AIRES. — Argentinoje iš pareigų pasitraukė daug ginklų peronistų tarpe sukėjęs ekonomikos ministeris Jose Gelbard, išbuvęs tose pareigose 17 mėnesių. Pasitraukė ir jo sudaryta ekspertų komisija. Ministeris nepritarė darbininkų algų kėlimui.

Prezidentė Peron paskyrė nauju ministru Alfredo Gomez Morales, buvusį Argentinos Banko direktorių.

Gelbard yra žydų kilmės, atvykęs su tėvais iš Lenkijos.

LIUKSEMBURGAS. — Devynių Europos Rinkos valstybių finansų ministrai sudarė planą, kuris leis rinkos nariams skolintis iki 3 bil. dol. iš naftos valstybių, visoms rinkos valstybėms garantuojant paskolos grąžinimą. Manoma, kad pirmoji šiuo planu pasinaudos Italija.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKTN. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

XI JI METAI

NR. 37 (476)

LSS Tarybos Pirmininkas:

SVEIKI, SULAUKE AUKSINIŲ METŲ

Akademiniškas Skautų Sąjūdis mini savo 50 metų sukaktį

Prieš 50 metų Lietuvos universitete Kaune Studentų Skautų Draugovės įsisteigimu prasidėjęs akademiniškas skautijos sąjūdis šiemet pasiekė savo aukso jubiliejaus, kurį tiek dabar sąjūdyje da yvauja, tiek jame kada skautavę mūsų didžiosios sąjungos žmonės mini pakilia nuotaika.

Ilgas, visokių laikotarpių bei įvairių įvykių įtakotas šios mūsų skautijos šakos kelias žymi gražią gyvavimo praeitį, pareikštą

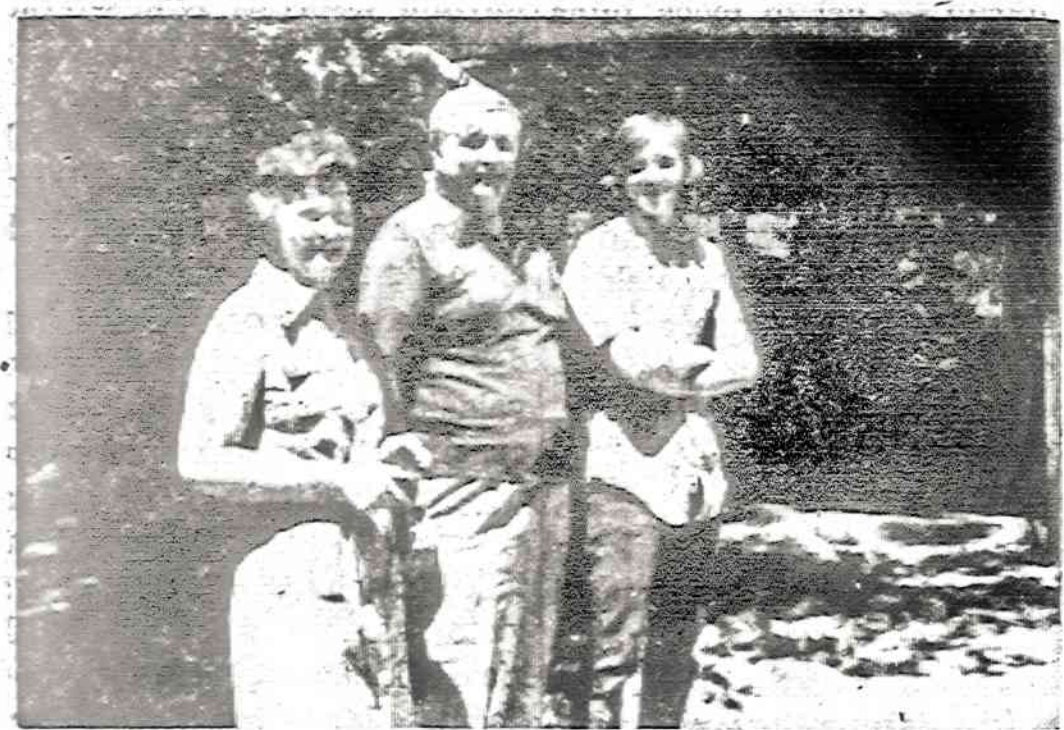
gerais norais,
daringomis pastangomis,
net brangiomis aukomis ir
ištikimybe lietuvių skautybės idealams.

Turime būti dėkingi visoms ir visiems, kurie tiek daug metų savo darbais, savo talentais ir, svarbiausia, savo širdimi išlaikė tą mūsų skautavimo rūšį gyvą ir naudingą.

Minėdami sukaktį, pasimokydami iš praeities ir trokšdami sėkmės ateitin, tvirtu tikėjimu žvelgdami pirmyn, galime skautikai ir išmintingai spręsti visus uždavinius, kad, tvirtai laikydami mes didžiųjų lietuviškosios skautybės idealų, liktumėm sąžiningai ištikimi Dievui, Tėvynei, Artimui!

Nuosirdūs sveikinimai!

v. s. Antanas Saulaitis,
Lietuvių Skautų Sąjungos
Tarybos Pirmininkas



CHICAGOS SKAUTŲ MECENATŲ PRANO RAKO ĮPĖDINIAI,
šiemet aplankę Rako vardo stovyklavietę (Custer, Mich.). Tai su-
nus plk. A. Rakas su šeima.
A. Ramanauskienės nuotr.

NEPAMIRŠTAMA "ŠVENTARAGIO" PASAKA

Kiek plačiau apie Atlanto
Rajono šiemetinę stovyklą

Priešstovyklinė ruošą ir sva-
ja, stovykliniai darbai, pergyve-
nimai ir iškili "Šventaragio" pa-
saka nubėgo praeitin. Tik iš
karpytos paežerės, siaučiančio
šilo ir palapinių miesto dar gyvi
prisiminimai.

Visi individualūs ir kolek-
tyviniai darbai buvo nau-
dingi, šventės, laužai ir žai-
dynės gaivino nuotaikas ir
jaudinančios už tėvynę mal-
dos stiprino tikėjimą ateitimi.

Už šios išvykos sėkmę gili pa-
dėka tėvams, vadovams, ūkiškai
talkai ir stovyklautojams.

Mūsų vadovai

Stovykloje skautėm vadovavo
iš Washington, DC, ps. Regina
Petrutienė. Sesių vadija: adju-
tantė — Vyr. sk. sl. Antanina
Bulotienė, sporto vadovė — vyr.

sk. kand. Regina Stankaitė,
komendantė — vyr. sk. vyr. sl.
Birutė Zdanaitė.

Skautų pastovyklės vadovė
— s. Ramutė Česnavičienė, pa-
dėjėja — vyr. sk. vyr. sl. Vir-
ginija Aleksandravičiūtė, adju-
tantė — vyr. sk. sl. Ona Matu-
laitytė, komendantė — vyr. sk.
vyr. sl. Birutė Zdanaitė, progra-
mos vedėja — vyr. sk. vyr. sl.
Regina Aleksandravičiūtė ir
ūkio vedėja — s. Gilanda Mato-
mienė.

Pastovyklės draugininkės: vyr.
sk. sl. Vida Šlapelytė ir ps. Olga
Jauniškienė.

Instruktorės: vyr. sk. sl. Vi-
da Kovaitė, vyr. sk. vyr. sl. Ma-
rytė Matulaitytė, vyr. sk. ps. Ja-
nina Ustjanaukaitė, vyr. sk. sl.
Rėda Veitaitė ir vyr. sk. sl. Aud-
rė Pociūtė.

Vyr. skautų pastovyklės va-
dovė — vyr. sk. sl. Audrė Kara-
šaitė, komendantė — vyr. sk.
psl. Ligija Birutytė, adjutantė —
ps. Irena Markevičienė, progra-
mos vedėja — vyr. sk. vyr. sl.
Virginija Aleksandravičiūtė.

Paukštyčių pastovyklės vado-
vė — ps. Aldona Katimienė, ad-
jutantė — vyr. sk. ps. Eglė Šu-
kytė, komendantė — vyr. sk.
vyr. sl. Rasa Milukaitė, progra-
mos vedėja — vyr. sk. vyr. sl.
Valė Čepienė ir sporto ir laužų
vadovė — vyr. sk. sl. Sigita Ba-
nevičiūtė.

Paukštyčių pastovyklė — Lie-
pynė, skautų pastovyklė — Pa-
dysnio Piliis ir vyr. skautų pa-
stovyklė — Ugnies Paukštis.

Skautam vadovavo bostoniš-
kis v. s. Mykolas Manomaitis.
Brolių vadija: komendantas —
v. sl. Arūnas Bitėnas, programos
vedėjai — s. v. s. sl. Kazimieras
Matonis, s. v. ps. Arvydas Lio-
bis ir s. v. v. sl. Jonas Vilgalys,
adjutantai — s. v. kand. ps.
Rimvydas Veitas, sporto vado-
jas — s. v. kand. sl. Audrius
Šukys, padėjėjas — s. v. kand.
sl. Rimantas Veitas, laužavedys
— sl. Rytas Vilgalys ir sl. Liuci-
jus Strazdis; draugininkai: Ri-
mantas Veitas, Boston; Algis
Sarkauskas, Worcester; Algis
Jasiulevičius, Waterbury; Algis
Liobis, Elizabeth; Paulius Alek-
sandravicius, Hartford; Liucijus
Strazdis, New York; Aleksas
Danta, Philadelphia.

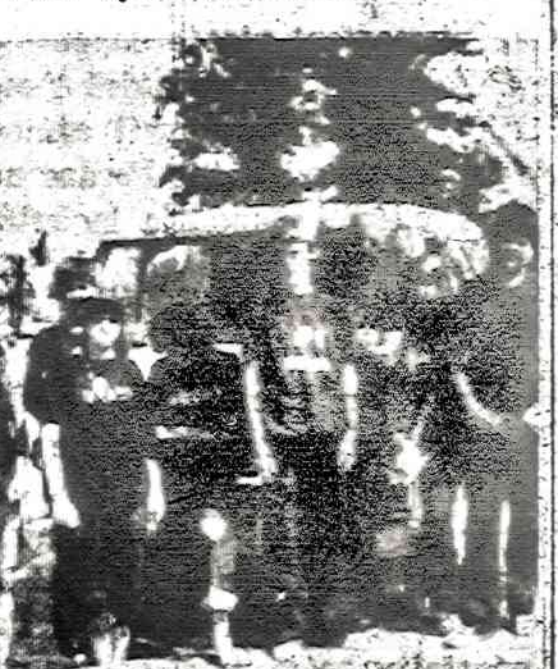


BROLIAI — SVEČIAI IŠ DETROITO
Chicago Lietuvos tunte 25 metų jubiliejinėje stovykloje.
Algio Korzono nuotr.

Vilkių pastovyklė: vyr. sk.
kas — s. v. v. sl. Mykolas Bene-
vičius, adjutantai — s. v. v. sl.
Steponas Zabulis, programos
vedėjas — ps. Gediminas Dra-
nas, komendantas — s. v. kand.
psl. Vitas Pileika; padėjėjai: s.
v. kand. sl. Andrius Osmolaitis
ir sk. Vytenis Senuta.

Ir administracija

Visos stovyklos religinė nuo-
taiką stiprino Seserijos dvasios
vadas Tėv. Paulius Baltakis.
OFM. Stovyklos tvarką ir draus-
mę rūpinosi stovyklos koman-
dantas — ps. Algis Valančius.
Stovyklinę registraciją ir finan-
sus tvarkė — s. Algis Glodas.
Ligonius motiniškai guodė ir
mediciniškai pagelbė teikė p. Ja-
linskienė. Budintis skautinin-
kas j. s. Gintaras Čepas tvarkė
sargybas. Raštinę vedė vyr.
sk. Milda Kvedariene. Kiek-
vieną dieną buvo stovykli-
nis laikraštėlis "Šventaragio
Krivulė", kurį spausdino ir tvarkė
Algis Česnavičius ir s. v. v.
sl. Antanas Spakauskas. Apsau-
gą prie vandens prižiūrėjo s. v.
sl. Vytautas Rauba.



OMAMOS SKAUTAI IR SKAUTĖS,
dalyvavę Rako stovykloje, prie savo
autobusuko.

Ypač stovyklautojai dėkingi
ūkio vadovui Romui Didžbaliui
ir jo šaučiai talkai: p. p. Didž-
balienei, Jankauskienei, Vytau-
tui Didžbaliui ir jo žmonai Dan-
guolei, Šimanskiui, s. v. V. Pe-
truškevičiui, Jack Preveir ir kt.
Bet ypač vertas padėkos jau
nebe pirmą kartą skautam pa-
dėdąs prityręs profesionalas vy-
resniosios kartos vyras p. Howe
Beudetė. Jis ne tik skaniai
maitino, bet ir visuomet angliš-
kai kalbančius gražiai lietuviš-
kai užkalbino.

Stovykloje svečiavosi LSS Ta-
rybos pirmininkas v. s. Antanas
Saulaitis ir vyriausioji skauti-
ninkė v. s. Lilė Milukienė.

Stovyklą aplankė

Pirmūnas v. s. Petras Jurgė-
la, Brolijos dvasios vadovas v.
s. kun. Jonas Pakalniškis, vy-
riausiasis skautininkas v. s. Pe-
tras Molis, v. s. Česlovas Kiliulis,
buvę vyriausieji dvasios vadai
v. s. kun. dr. Vaisnora (iš Ro-
mos), v. s. kun. dr. Valdemaras
Čukuras, estų skautų atstovė
Anu Irja Parmin, keli amerikie-
čiai skautininkai, s. Vc. Nenor-
tas, s. Ir. Jankauskienė su gau-
siu būriu newyorkiečių ir daug
kitų garbingų apylinkės lietu-
vių ir kitataučių atstovų.

Išskirtina padėka rašyt. Pau-
lui Jerkui ir muz. Vytautui Ker-
beliui, sukūrusiems "Šventara-
giui" dainą.

Visi stovyklautojai ir dalis
svečių buvo apdovanoti stovykli-
ni ženklu, suprojektuotu me-
džiagoje ir metale dail. Vytauto
Dilbos.

Programai daug gelbėjo spor-
to varžybų vadovas Pranas Gvil-
dys, v. s. A. Saulaitis, v. s. A.
Bobelis, s. K. Matonis, s. G. Ma-
tonienė, v. s. L. Milukienė, Tėv.
Paulius Baltakis, vyr. sk. v. sl.
V. Aleksandravičiūtė, s. G. Če-
pas, ps. R. Zinas, s. v. v. sl. J.
Vilgalys, s. v. v. sl. A. Spakaus-
kas ir kt.

Kiekvienoj pastovyklėj (jaun-
skautų, vyrių, skautų, vyrių ir vyr.
skautų) be kasdieninių ruošos
darbų, maldų, sporto, maudymo

si, žygiavimų, laužų, vėliavų pa-
kėlimų, nuleidimų

buvo dar įvykdyti specifiški
amžiui pritaikyti uždavi-
niai, atskirai pamaldos ir pa-
šnekesiai.

Jaunesnieji skautai vykdė iš-
vykas į apylinkę gamtai pažin-
ti, pravedė lituanistines praty-
bas ir sukūrė daug gražių dar-
belių, ypač jaunosios sesytės,
kaip: lapų paveikslai, dirbtinės
gėlės, sagučių gamyba ir t. t.
Jaunesnieji skautai patyrimo
įgijo skautiškuose žaidimuose ir
stovyklinėje statyboje.

Skautam buvo topografijos,
pionierijos ir skiltininkų lavini-
mo uždaviniai ir sueigos.

Skautės stovyklinius užsiėmi-
mus vedė dar kitaip. Jos iš ryto
skiltimis, pasiėmusios maisto ir
priemones, įrankius iškylai, iš-
eidavo į mišką, pasirinkdavo gra-
žią patogią skiltį stovyklavie-
tę ir ten įsikurdavo. Ten atski-
rai gyvendavo, virdavo ir praves-
davo duotus skautiškos progra-
mos uždavinius.

Vyresnės skautės vedė daug
įdomių rimtų pašnekesių, lavi-
nosios vadovauti ir instruktavo
skautes. Gausiai buvo įsijun-
gusios į visos stovyklos vadijas.

Taip pat buvo kelios bendros
įspūdingos šventės: jūros valan-
da, žuvusiųjų pagerbimas, spor-
to varžybos ir naktį religinis su-
sikaupimas pagerbti žuvusius ir
priminti persekiojamos Lietuvos
kančias.

Buvo jaudinanti procesija,
kai 300 skautų pusmyle il-

gumo vilkstine su žvakėmis,
degalais ir savo rankų dar-
bo kryžiais susirinko pamal-
dom į amfiteatro išvaizdos
laužavietę, laužam pilieskiai.

Cia pat papėdėje ežerė, ant
plausto, lieposhojo tretytis lau-
žas žuvusiems atminti. Įspūdin-
gai pamaldas vedė Tėv. Paulius
Baltakis. Pamaldų metu stovyk-
lautojai sunėdė kūrybinius mal-
davimus už kenčiančią Lietuvą.
D.

VIESPATIE KURĖJAU

"Šventaragiję" sukurta
malda

Viespatie, šio gražaus krašto
Kurėjau, Tu matai mūsų kentė-
jimus ir neviltį. Šios tautos Ku-
rėjau, mums nėra reikalo aiškin-
ti savo sielvartus Tau, bet tik
sau patiems mūsų lūpos ir šir-
dys siekia nusakyti tai, ko mes
niekad neturime pamiršti, būtent
tikėjimo; tikėjimo savimi, pa-
čiais ir mūsų istorija.

Tikėjimo, kuris istorijoje pa-
liudija, jog mes niekad nesilai-
kėme ir nesilaikysime to, kas yra
neteisinga. Tiesa yra didesnė
už jėgą, nes ji pasilieka. Mes čia
stovykloje pasizadame labiau,
negu bet kada, dirbti savo tau-
tai, jos vidinei išvermei ir vi-
nybei. Mes turime savo tautą
myleti labiau, negu praeityje.

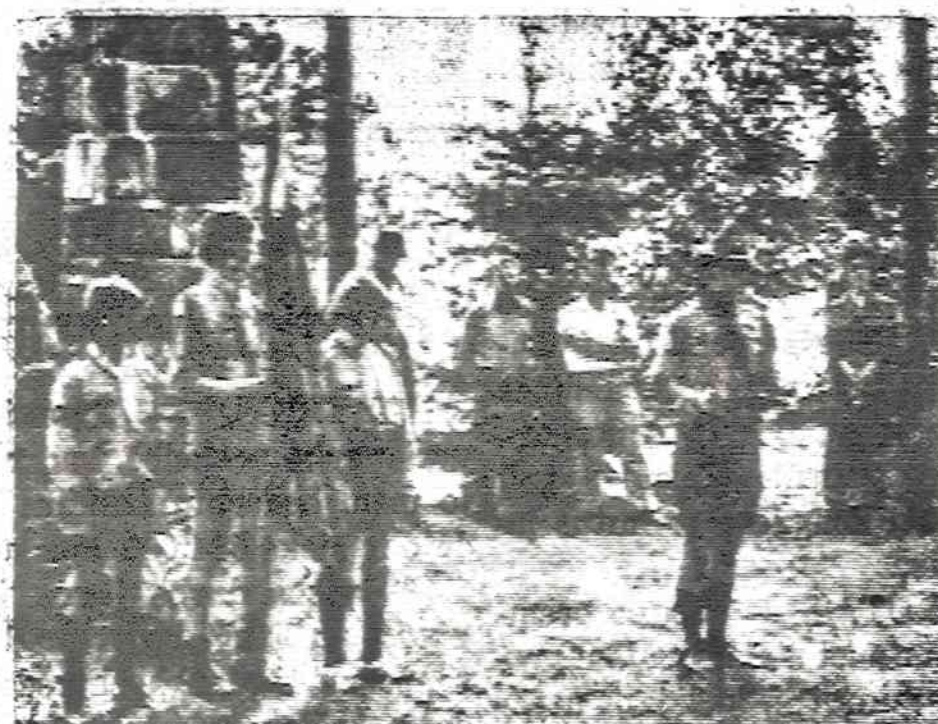
Leisk, kad mes, šios stovyklos
skautai, nepultume į neviltį. Te-
gu kiekvienas iš mūsų prisime-
na, kas jis yra šioje tautų nai-
kinimo eigoje.

Viespatie, duok mums vieny-
bės — nes tik vienybėje yra tau-
tos galybė. Leisk mums palik-
ti vienoje lietuvių skautų šeimo-
je, nesuskilusiems į mažus vie-
netus, grupes ar partijas. Ti-
kėjimas į tave yra didelė jėga.
Leisk mums ją pasinaudoti ir
visada prisiminti, kad mūsų pa-
reiga yra kovoti už Lietuvos lai-
sivę.

To meldžia Šventaragio skau-
tai ir jų vadovai. Viešpatie, ne-
atmesk mūsų maldos!

Budėkime

J. v. s. Myk. Manomaitis,
jūsų vyresnis stovykloje brolis



ĮSAKYMAI MINDAUGO DRAUGOVEI

Skaito draugininkas ps. G. Kalinauskas šiu metų vasaros stovykloje
Romuvoje, Kanadoje.
A. Šeškaus nuotr.

What if we told you to cough up \$18.75 or else?



You wouldn't like it, of course.
You see, one of the nice
things about buying U.S. Savings
Bonds is that you don't have to.
That's because you happen
to live in a free country where
nobody forces you to do anything.
Rather, your country asks
that you simply consider the
many advantages of Savings
Bonds.
First of all, if you think
they're a get-rich-quick scheme,
forget it. Bonds aren't for you.
They only pay off in the long
haul. For a quick return, there
are a lot better ways to make
a buck.
They do pay off, however.
Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for
every 3 you invest. Plus, the
privilege of buying the new 5%
Freedom Shares along with
your Bonds.
But these are the selfish
reasons for buying Bonds.
Good, but selfish.
There's one other very im-
portant reason why Americans
already own over \$52 billion
in Bonds.
It's called pride.
It just so happens that most
Americans still choose to think
this is the best piece of real
estate going.
If you happen to be one of
these Americans who thinks
there's something to this country
of ours, why not buy into it.
Sign up for the Payroll Sav-
ings Plan where you work.
Or go to your bank.
And cough up that \$18.75.
Pleeeease.

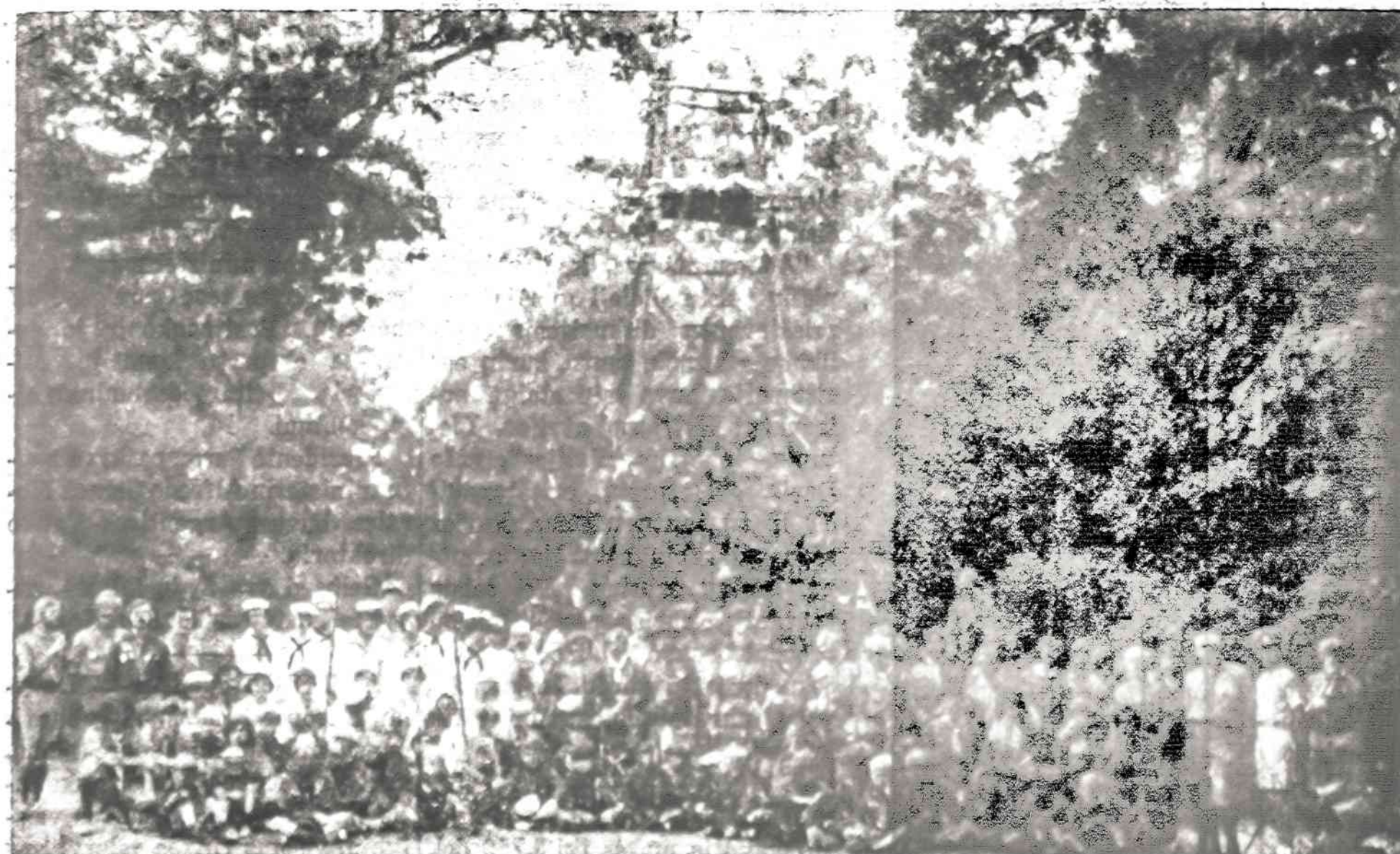
Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNES., OCTOBER 23, 1974



FOTOGRAFAS SUKVIETĖ VISUS LIUANICŲ BROLIUS ISTORINEI NUOTRAUKAI PADARYTI,
nes šiemetinė stovykla — "Lituanica 25" — buvo skirta tunte 25 metų sukūkilai.

KAS ČIA DABAR DAROSI?

Su okupantu bendrauja galvoti nemokantieji

Tenka tik stebėtis okup. Lietuvos aktyvo samoningumu. Simo Kudirkos kalba teisme. Liko kovos už laisvę ir nepriklausomą Lietuvą klasiški pavyzdžiai ir jau dabar ją galima lyginti su Romos senatoriaus Cicerono pareiškimais apie Kati. Tas pat tenka pasakyti apie kalinio Simučio prašymą, taip pat apie Mordavijos kalinių bendrą pareiškimą. Jie jau dabar tinka į mūsų lituanistikos mokyklų vadovėlius ar krestomatijas. Gaila, kad jų leidėjai dar yra per maži ar nepribrendę tai įžiūrėti. Teisininkas Zigmas Butkus, atsiradęs su savo šeima Amerikoje, gana greit suprato mūsų gyvenimo slogas, pastebėjo kas čia darosi ir tai viešai pasakė Rasteniui, o tuo pačiu ir visiems į jį panašiams.

Naujausias mūsų politinis pabėgėlis prof. Aloyzas Jurgutis viešame pareiškime pavadino žiopliais įvairius bendradarbiautojus ir tiltų su sovietais statytojus įrankius bei minkštų smegenų ar nugarkaulio turistus ir "tarybinės" valdžios svečius arba kitokius Lietuvos okupacijos tolerantus už jų nuolankius bei palankius pareiškimus dabarties padėčiai. Tokio tipo asmenys yra pasidarę tiek įžūlūs, kad net bandė jam atsikėryti Chicago Spaudos klubo suruoštoje paskaitoje.

Patriotinė Amerikos studentija savo raštuose ir kalbose

vadina panašiais vardais naujosios kairės aktyvistus ir visokių plauko revoliucionierius. Jie praminė juos pagal jų elgseną tinkamu pavadinimu — kvailiais arba pakvaišusiais — crazy. Ar yra tam tikrų ryšių arba konekcijų tarp žioplų ir "kreizių" patirsime ateityje. Šiems dalykams paaiškėjus, įvyktų didelės permainos lietuviškame gyvenime. Jos jau dabar prasidėjo ir reiškiasi paciomokyklų vadovėlių ar krestomatijas, o kai kur ir apylinkių aktyve.

Belgi nemanau ką nors blogo sakyti mūsų jaunimui ar jo daliai, brandintiems pseudointelektualių siautėjimo ir iliuzijų politikos laikotarpyje, kuris jau yra paskutinėje stadijoje — praktiniuose bandymuose, tikintis jei ne rezultatų, tai bent vaizdžių pamokų. Prie viso jo nepamirština rafinuota Agitpropo propaganda. Ją atidengė ne tik mūšiskiai, bet ir įvairūs kiti pabėgėliai iš Sov. Sąjungos.

1966 m. į Vakarus pabėgo inž. Leonidas Vladimirovas. Paskutinius 6 m. jis buvo korespondentu sovietų astronautikos ir erdvių tyrinėjimo centruose, turėdamas tiesioginius ryšius su mokslininkais, technikais ir cenzoriais. Išeivijoje jis parašė knygą "The Russian Space Bluff: The Inside Story or the Soviet Drive to the Moon". (The Dial Press, New York, 1973. 190 p. \$5.95).

Knygoje rašoma, kad Sov. Sąjunga niekuomet nepirmavo technologijoj. Tik amerikiečiai jiems sudarė sąlygas 1957 m. paleisti pirmiesiems į erdves savo sputniką, nukreipimui dėmesio į abiemis šalims gėdingus įvykius Vengrijoje. Kelionės į mėnulį jie net nepradėjo rimtų rungtynių, gerai žinodami savo technologijos stovį ir būtiniausių įtaisų stoką. Belgai, nežinūrind, kad "rusai niekuomet nepirmavo erdvėje, vienok buvo demonstruojama parodomoji pirmystė: buvo suvaidinama puikiausios scenos, kurioms scenarijus paruošė amerikiečiai".

Nenuostabu, kad Vladimiras tai savo studijai ilgai negalėjo rasti leidėjų. Visi jie buvo įsitikinę, kad pirmasis žmogus mėnulyje bus rusas. Autorius išveda, kad vien dėl pačios komunistinės sistemos tai negali įvykti. Pagrindinės priežastys yra keturios: valdžios viršūnėms trūksta pilno supratimo apie reikalo esmę ir apimtį, bet ji vistik kišosi į tuos dalykus; stoka laisvės tyrinėjimuose ir jų išvadoms, draudžiant nutolti nuo propagandinių Lenino teorijų; nelankstumas ir nerangumas ekonominėje struktūroje su dideliu nepasitikėjimu naujovėms ir baimė dėl galimo nepasisekimo. Svarbiausiu nepasisekimo faktoriu jis laiko visur pasireiškiantį liguistą slaptumą.

Gal charakteringiausia knygos dalis yra apie pačius erdvių tyrinėtojus. Toks buvo tos srities pirmūnas Sergejus Koroliovas, jau 1932 m. parašęs apie tai referatą. Jo teorijomis ir

praktikos darbai susidomėjo Raudonoji armija. Jos vadovybė aprūpino priemonėmis ir personalu. Nors darbų rezultatai buvo pasigėrėtini, bet užėjus Stalino valymams, jį tai nebuvo kreipta jokio dėmesio. Stalino valymai neaplenkė Gregorijaus Langemako, garsiojo artilerijos pabūklų Katiušos išradėjo. Jis ir visas jo štabas buvo likviduoti, išskyrus vieną inžinierių, kuriam buvo pavesta Katiušų gamyba, išsivysčius gamybai, buvo likviduoti ir tas inžinierius.

Pats Koroliovas išvengė likvidacijos, bet išbuvo ilgas metus kalėjime. 1945 m. jam buvo pavesta tirti ir tobulinti išvokiečių paimtus ginklus bei jų projektus, siekiant pralenkti Amerikos armijos apginklavimą. Koroliovo pastangomis buvo pagamintos visokios tarpkontinentinės raketos. Jį palaikė ir vėl iškėlė Kruščiovas. Jo ir amerikiečių delsmo dėka Kruščiovas galėjo pasauliui paskelbti, kad "komunizmas yra geriausia platforma skridimui į erdves".

Vėl su rūpesčiu žvelgiam į mūsų pasimetusių visuomeninkus ir išstumtus valdyti išsiviję primestus politikiečius. Man jie atrodo kaip prieškarinio romano "Aurora" jautnieji veikėjai. Taisios romantikoje jie nerūpestingo gyvenimo kvailulyje juos užbūrė savo monais kurtizanė Aurora, vaidindama tokią mielą, tokią artimą ir daug žadančią... Betgi išaušus rytmečiui, ji juos išvargusius nuo flirtų paliko vienus, išeidama su savo darbdaviais.

MŪSŲ SPAUDOJE

Bendruomenė po negera žvaigžde gimusi

Britanijoje prieš 20 metų leistas mėnesinis žurnalas "Santarvė" 1954 m. gegužės mėn. Nr. 6 (17) skyrė "Iš mūsų gyvenimo ir spaudos" antraštę "Bendruomenės negalavimai Amerikoje" rašė:

Bendruomenės organizavimo reikalai Amerikoje dar iki šiai dienai nėra pajudėję iš mirties taško. Vis dar kalbos ir gincai, o ne konkretūs bendruomenės organizavimo klausimai užima pirmą vietą šiame svarbiame reikale. Iš šalies stebint net keista gali pasirodyti, jog tokiam krašte, kur gyvena daugiausiai lietuvių, į kurį taip pat atvyko daugiausiai tremtinių, iki dabar dar negalima suorganizuoti bendruomenės, kai kituose kraštuose panašios bendruomenės jau seniai veikia. Ar Amerikoje yra tokios skirtingos sąlygos ir gyvena tokie skirtingi žmonės, kurie nemori pritari visiems iš principo priimtina bendruomenės idėjai? Šitoks klausimo pastatymas yra labai vietoje, nes, iš tikrųjų, Amerikos kontinentas turi labai skirtingas organizacines sąlygas ir čia veikti pagal iš anksto sukirptą korpą beveik neįmanoma.

Reikia neužmiršti, kad Amerikos lietuvių išeivija jau gyvena ne pirmą dešimtmetį ir turi sukūrusi savas organizacijas, draugijas, klubus, parapijas, laikraščius, kad ji yra labai konservatyvi ir, kaip kiekviena senesnioji karta, su dideliu nepasitikėjimu žiūri į visokius naujovius. Jei dar pridėti Amerikos lietuvių išeivijos skirtingas pažūras į Lietuvos gyvenimą, kultūrinę veiklą ir kovos reikalingumą dėl savęs ir tautos išlaikymo — tai galima turėti pakankamą vaizdą, jog tu dviejų kartų žmonių susidūrimas negalėjo prasidėti tokiu bendradarbiavimu, kaip daugelis, dar sėdėdami Europoje, buvo įsivaizdavę. Juo labiau negalima buvo tikėtis, kad masė bekompromisiškai pasiduos naujai atvykusiųjų idėjoms, sumanymams ir naujų organizacijų kūrimui. Iš kitos pusės, atvykę į šį kraštą tremtiniai, nepažinodami tų skirtingų sąlygų ir nuo seniau gyve-

nančių lietuvių psichologijos užsirekomendavo taip, jog nejučiomis tarp tų dviejų kartų atsirado dar gilesnė spraga ir tuo pačiu bendros organizacijos kūrimas pasidarė visai problema-tiškas.

Būtų dar gerai, jei atvykę tremtiniai iš karto būtų žinoję, ką jie nori daryti ir su kokiomis idėjomis eiti į Amerikos lietuvių visuomenę. Beje, ir čia mūsų vadovaujamieji veiksniai buvo pavėlavę. Vlikas, kur gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės projektai, dar nebuvo sutaręs ar apsvarstęs tos bendruomenės įstatų. Ir tik kai tremtiniai išemigravo ir tų savo iniciatyva sukūrė tremtinių draugijas ar kitokias organizacijas — po metų atėjo bendruomenės projektai, ir vėl prasidėjo vieny organizacijų griovimas ir naujos kūrimas.

Šis reorganizacinis procesas tęsiasi iki šių dienų, o rezultatai labai liūdini — bendruomenės kūrimas Amerikoje — nepajuda

ne žingsnio pirmyn. Tiesa, veikia L. B. laikinas organizacinis komitetas, kuris š. m. balandžio 10 d. New Yorke buvo sušaukęs veikiančių apylinkių atstovų suvažiavimą, kuris priėmė daug gražių rezoliucijų, o to laik. k-to pirmininkas prel. J. Balkūnas pasakė labai karštą kalbą už bendruomenės reikalingumą ir išbarė visus tuos, kurie tariamai priešinasi bendruomenės kūrimui, tačiau nei tie barimai, nei karštos kalbos, padėties nekeičia — bendruomenės kūrimo darbas yra įstrigęs aklygatvyn.

ILGO AMŽIAUS PASLAPTIS

Airių rašytojas George Moore išgyveno ilgą amžių ir senatvėje dar vis buvo judrus. — Kaip tamsta taip puikiai išsilaikė? Kas per paslaptis? — paklausė jį žurnalistas. — Niekada neličiau degtinės, tabokos ir merginų beveik iki vienuolikos savo amžiaus metų, — atsakė rašytojas.

Visi mes, kai patys būname sveiki, patarinėjame sergantiesiems. Terence

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apakia medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajėdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gėlmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkus Juzė, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Elių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLADI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROŽIŲ SVENTĖ. Eliuoti pasakojimai apie 3 išeivintus lietuvių senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANKYSCIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 187 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eliuoti kūrinėliai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Guodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami išgyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar pinigini orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

30 Day Free Trial Offer

Your money completely refunded, if you are not satisfied. Try the Chiropractic mattress in your own home... sleep on it... you'll feel the difference!

EASY TERMS

Here are 6 reasons why Chiropractic® is your best bedding buy!

1. 24 Side Supports
2. Heavy gauge inner-spring unit
3. Edge to Edge Firmness
4. Airtex Border
5. Steriguard Treated
6. Quality matching boxspring

The proof of Chiropractic's superiority is in the sleeping. That's why we'd like you to try it in your own home for 30 days. Feel how wonderfully comfortable it is... how rested you'll feel in the morning. Chiropractic... the most comfortable investment you'll ever make.



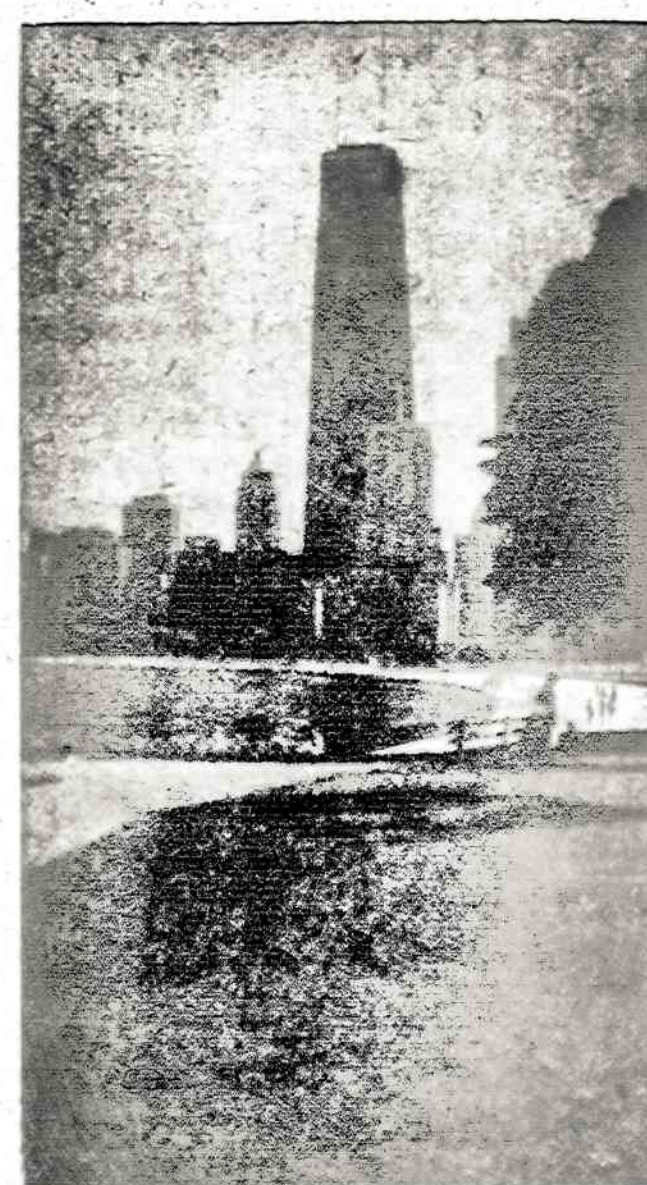
GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Respect 6-1790

Taupykite dabar pas mus



Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, heša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%	PER ANNUM:
	\$5,000.00 OR MORE
6 3/4%	4 YEAR MATURITY
	\$5,000.00 OR MORE
6 1/2%	30 MONTHS MATURITY
	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months, in other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months, Canada \$24.04 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
Metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Turtėja "poetiškios likimo esmės atspalviai"

Šių metų spalio 2 dieną Draugo redaktorius Bronius Kviklys parašė įžanginį "Pasaulyje plečiama sovietų agentų veikla". Prigimto policininko kruopštumu p. Kviklys surinko daug naujos medžiagos apie sovietų agentų darbą emigrantų ir amerikiečių spaudoje. Jis tvirtino, kad sovietų agentų yra laikraščių redaktorių, jų bendradarbių, radijo ir televizijos darbuotojų tarpe. Jis rašė, kad tokių agentų yra ne tik didžiųjų laikraščiuose, bet ir tautinių mažumų bei emigrantų spaudoje.

Neabejojame Kviklio stropumu ir jo žinių tikrumu. Mes jį klausėme, ar sovietų agentų yra ir Amerikoje leidžiamų lietuviškų laikraščių redakcijose. Jeigu tokių būtų, tai prašėme, kad jis nurodytų, kuriuose laikraščiuose tie šnipai įsitaisė. Žinodami tai, galėtume bendromis jėgomis iškraptinti tą šnipą ar šnipus. Esame tikri, kad nei vienas lietuviško laikraščio leidejas ar leidejai nenori, kad jų laikraščio redakcijoje įsitaistytų sovietų agentas. Ponas Kviklys viešai paskelbė savo žinias, tai mums atrodo, kad būtų geriausia, jeigu jis viešai ir pasakytų, kurį lietuvišką laikraštį ištiko tokia nelaimė. Išėjus šnipą, būtų daug geriau visiems lietuviams, o dar geriau būtų ponui Kvikliui: jis būtų matęs, kaip jo žiniomis būtų padarytas didelis gėris, išvengta gėdos ir galimos nelaimės.

Šiuo Kviklio tvirtinimu susidomėjo ir kiti lietuviški laikraščiai. Jie atkreipė į Kviklio išpėjimą reiktingą dėmesį ir reikalavo, kad Kviklys būtų aiškesnis, savo žinių nemarinuotų, bet tuojau nelaimės užkluptuosius leidejus tuojau išpėtų. Bet iki šio meto Bronius Kviklys kažkodėl tyli. Nei jis paskelbia turimų žinių, nei jis rodo noro faktais paremti paskelbtų tvirtinimų. Jis jau pratėjo veik tris savaites, bet jis klysta, jeigu mano, kad tyla Amerikos lietuvių nuves užmarštin. Kartais tyla yra gera byla, bet šiuo atveju jis klysta. Jeigu savo tvirtinimus jis būtų parėmęs tiksliais ir tikrais duomenimis, tai šis klausimas jau būtų užmirštas. Mums nebūtų reikalo rašyti apie tą patį reikalą ir būtų nereikėję priminti Kviklio kolegoms krantančio ne labai jau poetiško atspalvio.

Žinojome, kad praeitą vasarą kelioms dienoms čia buvo apsisitojęs Gintojo Krašto redaktorius Vacys Rei-

meris. Nepriklausomoje Lietuvoje gimęs, bet jau raudonojoje armijoje tarnavęs kuršėniškis "tarybinėje" Lietuvoje išgarsintas poeto, rašytojo, artisto, propagandisto ir gastrolieriaus vardu. Jis skersai ir išilgai yra apkeliavęs plačiąją Rusiją, važinėjęs Indijon, kelis kartus yra buvęs Amerikoje ir nepraleidęs progos pabuvoti po kelias dienas Chicagoje. Amerikos Lietuvių sostinėje ramiai jis nesėdi. Stasys Jokubka jį apvežiojo ir pavedžiojo po Cihagos uostą ir didmiestį, kitas jį nusivedė į Marquette Parką ir pavaišino viename lietuviškame restorane, lankėsi lietuvių krautuvėse ir praėjo pro biznio įstaigas. Keliuose radijofonuose dirbęs ir Maskvoje Gorkio institutą baigęs Reimeris be reikalo į užsienius nesuntinėjamas, Chicago gatvėmis be prasmės jis nesliukinėja. Jis pravažiavo pro Naujienas, bet į Naujienas nebuvo užėjęs. Mes manėme, kad šis komjaunuolis ir veiklus partijos bei čekos narys nebuvo užėjęs ir į kitas lietuviškų laikraščių redakcijas, bet klydome. Tada nežinojome, kad jis buvo užėjęs į Draugo redakciją. Kviklys daug žino, bet ir jis galėjo ir nežinoti, kad Vacys Reimeris buvo užėjęs ir į marijonų leidžiamą dienraštį. Jeigu pats Reimeris būtų tylėjęs, tai ir šio būtų nesulopę apie šio čekisto vizitą.

Be policininko pareigų, Reimeris domisi ir poezija. Lietuvoje jis parašė ir komunistinė valdžia išleido jo "Ciksi - tiksi", "Eisenas", "Su pavasariu", jo eilėraščių yra išmėtyta jo paties redaguojamuose laikraščiuose. Lietuvoje poetu yra pagarsėjęs ir Kazys Bradūnas. Prie valdžios vairo arti sėdintieji lietuviai žino, kad jis išleido III-čias lietuviškos poezijos knygas. Pačioje Lietuvoje buvo išleistos I-mosios ir II-sios knygos, o Chicagoje — III-čiosios. Chicagon atvažiavęs ir po Marquette Parką vedžiojamas Reimeris sužinojo, kad Bradūnas pageidauja su juo susitikti, nutarė užsukti ir pasimatyti. Reimeris savo akimirksas šitaip aprašinėja:

"Ką gi, galima susitikti, jeigu pageidauja. Papasakojau draugui, kaip Chicagoje, patyres, kad yra toks kitos pusės noras, užėjau į marijonų leidžiamą Draugo redakciją. Man buvo įdomu susitikti, susipažinti su čia dirbančių Kaziu Bradūnu, ryškaus talento poetu "žemininku". Jis nuoširdžiai, geravališkai mane priėmė, aprodė redakciją ir spaustuve. Pasikalbėjome. Kas be ko, ir pasiginčijome, ir vėl išsiskyrėme — kiekvienas su savo įsitikinimais, — bet gal praturtėję kažkokia nauja patirtimi, naujais žmogiškais ir poetiškos likimo esmės atspalviais. Vestibulyje, papuoštame lietuvių meno dirbiniais ir J. Šileikos tapytu Maironio portretu (poetas jame pavaizduotas neįprastai — ne dvasiško rūbais, o civiliškai apsirengęs — su kaklaraiščiu) netikėtai susidūrėme su vienu šio laikraščio redaktorių. (Šis buvo kunigo apranga, su balta "atbula" apikakle). K. Bradūnas supažindino. Santūriai pasisveikinome. Sausame, pabrėžtai asketiškame veide — prigėsus gyvenimo žibūrys. Bet akys trumpam pagyvėja, redaktorius noris užduoti man keletą klausimų.

— Jeigu jums nepatogu, galite neatsakyti, — pastebi.

— Prašau, kunige. Nemanau, kad galite užduoti tokių nepatogių klausimų, į kuriuos nepatogu būtų atsakyti". (Pergalė, 1974 m. Nr. 8, 96 psl.).

Reimeris papasakojo, kad pasikalbėjimas su Bradūnu jį praturtino "poetiškais likimo esmės atspalviais", bet kultūrinio Draugo priedo redaktorius nei žodžio savo skaitytojams nepratarė kokiais atspalviais Reimeris jį

VIII Amerikos Lietuvių Kongresas

(Komentari)

(Tęsinys)

Tai labai opus klausimas, nuo dugniai išnagrinėtas. Detante, kaip ją abihūdino savo kalboje sen. Hruska, yra labai komplikuoti ir sudėtinga politika sudarant naują pasaulio jėgų pusiausvyrą.

Būtų labai klaidinga į pasaulinę politiką žiūrėti iš lietuviško taško, ją vertinti Lietuvos reikalų požiūriu ir atitinkamai reaguoti. ALTas niekuomet neprivalo užmiršti, kad Amerikos lietuviai sudaro Amerikos integralinę dalį, kuriai taip pat privalo laikytis ir remti tokią šio krašto politiką, kuri yra gyvbinga jos interesams ir pasaulinės politikos uždaviniais. Jei susidaro prieštaravimai tarp Amerikos politikos ir Lietuvos siekių, tai Amerikos lietuviai yra įpareigoti savo pilietine priesaika, savo idejiniais įsitikinimais, visuomet pirmo eilės stovėti Amerikos pusėje.

Pavyzdžiui, jei Lietuvos vyriausybė II Pas. karo išvakarėse būtų pasidavusi nacių spaudimui ir paskelbusi karą Lenkijai, tikslu atsiimti pagrobta Vilniaus kraštą, tai neišvengiamai būtų atsidūrusi Vak. Demokratijos priešų stovykloje. Įstojus JAV į karą prieš nacių Vokietiją ir jos sąjungininkus (šiuo kartu ir prieš Lietuvą), Amerikos lietuviai būtų kariaus prieš savo tautiečius, kaip Amerikos vokiečiai ar italai kariaus prieš savo kilmės kraštus. Čia jokių pasiteisinimų tėvynės vardu negalėjo būti. Tiesa, Amerikos lietuviams priklausė savo vyriausybės kritikos teisė, ginant lietuvių tautos reikalus, bet tik įrodant, kad jų užimta pozicija tarnauja Amerikos interesams.

Ši principa reikia turėti omenyje, kai netrukus įvyks veiksnių konferencija, kurioje numatoma subendrinti visų pastangas. Detantės grėsmės akivaizdoje frontininkai pirmieji išskėlė mintį apjungti visus veiknius Pas. Liet. Bendruomenės vadovybę. Tai nesąmonė, nes PLB, VLIKas, Lietuvių Laisvės Komitetas, Diplomatinė tarnyba yra priskaitomi prie foreign agency kategorijų, kuriems leidžiama Amerikoje, kaip ir kituose kraštuose, tik riai bendradarbiauti su visais

tieki veikti, kiek jų veikla atitinka to momento to krašto vedamajai politikai, ar bent jai neprieštarauja. Pasikeitus politikai, jų organizacijos yra likviduojamos ir veikla sustabdoma. ALTas, kaip Amerikos piliečių organizacija, neįeina į šią kategoriją.

Be frontininkų, veiksnių apjungimo klausimas buvo keliamas paskutiniame VLIKo Seime, įvykusiame Toronte. Tolygiai vienas iš rimčiausių nepriklausomų katalikų spaudos organų savo vedamajame klaušimajam taip formuluoja: "Smūgiams didėjant, būtina peržiūrėti savąsias laisvinimo pozicijas. Pavojaus ženklai turėtų sujungti visus mūsų politikos žmones labai rimtai apsvaistyti 30 metų veiklos balsą, šalinant trūkumus, rasiti bendrą vieningą kelią į svarbiausią mobilizuoti pajėgiausius žmones. Yra vilties, kad šiuo keliu pasuks rudenio įvykstanti laisvinimo veiksnių konferencija Niujorke" (Tėv. Žib. 74. IX. 26.).

Detantės politika nėra absoliučiai tikra, nes horizonte kyli naujojo Izraelio — arabų karo galimumas, naftos sustabdymas, Portugalijoje komunistų įsiviešpatavimas ir kiti faktai, kurie gali sukelti naują konfrontaciją tarp Vakarų ir Rytų bei palaidoti pačią detantės politiką. Kongreso rytingas nusistatymas, drauge su kitais veiksniais išvystyti kuoplausiai veiklą prieš Pabaltijo pavergimo įteisšinimą, turi savo pateisinimą esamoje pasaulinės politikos konjunktūroje.

Kiekviena atsakinga politika turi turėti savo atsarginį planą. Jei nežiūrint visų pastangų, Pabaltijo inkorporavimas ras tiesioginį ar užmaskuotą pripažinimą, tai tuo atveju ALTui kaip šio krašto piliečių organizacijai, atiteks visa lietuvių tautos laisvės kovų našta. Turint tai omenyje, ALTas bet kokiame sąlygoje turi išlaikyti savo nepriklausomą identitetą, netampant nei bet kurio lietuvių veiksnių padaliniumi, nei pritampant prie kitų, ar tarptautinių organizacijų. Praeityje ALTas tapo kaip ir kituose kraštuose, tik riai bendradarbiavo su visais

praturtino. Manome, kad ne tik Kvikliui, bet ir visiems Draugo skaitytojams būtų įdomu patirti užprašyto svečio paliktus įspūdžius. Laukiame.

V. KAROSAS

lietuviškais veiksniais, Pabaltijo tautomis ir kitomis kiltaučių ir tarptautinėmis organizacijomis. Šio principo turės prisilaikyti ateityje, bet iki tam tikrų ribų. Atėjus kritiškam momentui, turės pasukti savo keliu. Tam atvejui jau dabar turi ruoštis.

BENDRADARBIAVIMAS SU TAUTA

Kongreso nusistatymas bendradarbiavimo klausime su tauta buvo išsakytas tikrai dramatiiniu būdu. Tiesiog iš aerodromo, M. Rudienės lydimas, į Kongresą įžengė neseniai pabėgęs iš okupuotos Lietuvos jaunosios kartos atstovas prof. Aloyzas Jurgutis. Jis savo trumposje bei santūrioje kalboje pareiškė Kongresui, kad Lietuvoje vyksta stipri opozicija prieš rusų okupaciją. Šiuo metu lietuvių tautos rezistencinis pasipriešinimas pirmąją visoje Sovietų Sąjungoje, nors pasipriešinimas rusų imperializmui juntamas visose pavergtose tautose. Lietuvių tauta savo kovoje už laisvę junta didelę moralinę pagalbą iš lietuvių pasaulio lietuvių ir jų organizacijų, kaip ALTas, VLIKas, BALFas ir kitų. Rysiai ateina radijo bangomis, asmeniniais kontaktais, bet ypač, kaip tai keistai neskambėtų, per lietuvių tarybų spaudą, kudioje yra pilna straipsnių apie "pragaištingą" išeivių veiklą. Prof. Jurgutis nustatė, kad ryšys tarp kovojančios tautos ir vadovaujančių veiksnių užsienyje yra neginčytinas faktas, kuris iki šiol nebuvo pripažintas.

Prof. Jurgutis pasakytą tiesą patvirtina LKB Kronikos paliudijimas: "Veiklį ir ištikimą savo Tėvynės idealams mūsų emigracija išpopuliarino pasaulyje skaudų Lietuvos Katalikų Bažnyčios persekiojimą. Didieji pasaulio dienraščiai, radijas ir televizija dažnai komentavo įvykius Lietuvoje. Visa tai kenkė Tarybų Sąjungos prestižui, juo labiau, kad ji "kovoją" net už Airijos katalikų teises" (Liet. Kat. Bažn. Kronika, psl. 209).

(Bus daugiau)

Žmonių šaudymo sportas

Praeito pirmadienio vakare į Blue Room Lounge, 100 E. Cermak Rd., kur prie baro sėdėjo apie 40 svečių, įėjus nepažįstamas vyras, pradėjo iš revolverio šaudyti į žmones, ir paskutinį šūvį iššovęs ramiai išėjo laukan. Sužeisti 7 žmonės, kurių 4 nugabenti į Mercy, trys į Michael Reese ligonines. Kai kurie pavojingai sužeisti.

VARDYS IR ŠOVA APIE RAŠTIKIO ATSIMINIMUS

Rašo JONAS AUGUSTAITIS

8

Vardys čia gina Raštikį, bet šiuo atveju nereikia jokio gynimo. Tačiau Raštikis nesiliū Smetonai "režimo liberalizmo", nes tos priemonės, kurias siūlė Raštikis Smetonai — įsteigti darbo stovyklas, spaudos kontrolę ir t. t. (slaptas raportas 1936. IX. 1 d.) nėra jokie liberalizmo metodai, bet kaip tik autoritarinio režimo, kovos su priešais priemonės! O kai Vardys sako, kad Raštikis nepolitizavęs, tai jis nepripažįsta Raštikio nurodymų Smetonai kaip elgtis kovojant su vidaus priešais. Arba reikalavimas sudaryti pirmiausia Raštikiui paklusnų Černiaus kabinetą, arba reikalavimas valdžios sušaukti seimą ir apgailestavimas, kad nenurodęs kokią seimą sušaukti (R. I-as t. psl. 447) ir t. t. ..., nėra, pagal Vardį, Raštikio politikavimas? Tai tenka tik pripažinti, kad gerb. profesorius šavokas vartoja ne pagal įvykių reikšmę, bet taip, kaip Raštikis rašo ir, savaime, nori...

Raštikio atleidimas iš kariuomenės vado posto tęsiasi ilgai, tai visai nebuvo "diplomatiškos atsargumo", bet daug vaidinimo scenų, kurias Smetona mokojo vaidinti. Raštikis neišlaikė nei takto, nei vado prestižo, sukiubio ir pats susiliekidavo, išeidamas net neatsisveikines iš pasitarimo pas

Smetoną, dalyvaujant Merkiui im Musteikiui. Jis nebuvo vėl pašauktas, "kai valstybės laivas ėmė skęsti". Jis pats parašė gražinti jį į kariuomenę (Musteikis: Raštikis). Buvo paskirtas Aukštųjų Karininkų kursų viršininku.

Raštikio veikla Smetonai buvo nepriimtina ir dėl lūkesčių iš opozicijos pusės. Tiek liaudininkai, tiek krikšč. demokratai laukė, kad Raštikis vaidins trečiojo varianto rolę, t. y. "aktyviai sieks sudemokratinėti režimą visoms jam prieinamomis priemonėmis". (ib. psl. 152).

Pagal Vardį išeitų, kad opozicija laikė Raštikį savo lyderiu prieš Smetoną. "Raštikis tačiau tikėjo į laipsnišką evoliuciją, bet ne į Smetonos nuvertimą"..., ir taip pat "paliks, tur būt, nežinoma (Vardys), ar gen. Raštigis turėjo pakankamai jėgos priversti Smetoną revizuoti, teisingiau — demokratizuoti autoritarinę sistemą taikos būdu".

Smetona, gavęs Raštikio slapto raportą (1936. X. 1.) po nepilnų poros metų po pasiskyrimo kariuomenės vadu (1934. XII. 15), taip liudija A. Merkelis, buvo labai nepatenkintas Raštikio politikavimu — kišimusi į Smetonos prerogatyvas ir nuo šio momento prasidėjo jo su Raštikiu kova dėl Valstybės vadovavimo primato (Merkelis, psl. 542). Iš pradžių Smetona kentė, ar tai nenorėdamas po Kubiliūno perversmo (1934 m. birželio 7 d.) po dviejų su puse metų vėl turėti su kariuomene konfliktą, ar laukė dar stipresnių argumentų Raštikiui suval-

dyti (ev. pašalinti?). tačiau jau po metų, 1939-tais, kaip sutampa liudijimas Merkelio, Šliogerio ir paties Raštikio, Smetona pradėjo apie Raštikio veiklą — politikavimą jau negatyviai viešai išsireikšti.

Patyres tautininkų, o ypatinai Smetonos nepalankumą, Raštikis tada savo pozicijai bei įtakai sustiprinti, sudarė kontaktus su opozicija, kuri palankiai į tai atsiliepė. Jeigu valstiečiai liaudininkai tam nesipriešino, tai visas katalikiškas blokas savo spaudoje tapo Raštikio rėmėju prieš Smetonos diktatūrinę režimą.

Dėl Smetonos kovų su Bažnyčia ir kunigais reaguavo ir Amerikos katalikiškos organizacijos, rašydamos petičijas tiesiog Lietuvos vyriausybei ir kartais informuodavo gen. Raštikį. Smetona to daugiau netoleravo, neslėpė ir 1938 m. Raštikio Smetonos konfliktas buvo pribrendęs, laukdamas tinkamo momento viešai pasireikšti. Visai suprantama, kad katalikai ir liaudininkai laukė iš Raštikio veiklos, tik negalima tvirtinti, kaip rašo Vardys, kad Raštikis vaidins "trečiojo varianto veiklos" rolę, t. y. paims valdžią į savo rankas ir sudemokratinės režimą?

Kaip jau buvo minėta, Raštikis ne tam buvo skirtas! Pirmiausia, jis nebuvo demokratas pagal veiklą, o, be to, jis nebuvo pajėgus kuriai nors didesnei akcijai. Įsitikinęs demokratas, gavęs net porą karūnų Smetonos pasiūlymą sudaryti vyriausybę, būtų tuomi pasinaudojęs, pasiūlymą priėmęs ir apsidžiaugęs, kad taip lengvai,

be perversmo pasisekė paimti valdžią ir dabar jau įvesti Lietuvą į konstitucinės demokratijos santvarką! Smetonos versti Raštikiui nereikėjo, reikėjo pasinaudoti tik jo siūlymu, tačiau jam tas buvo nepriimtina, kai jo nusistatymas buvo veikti iš šalies, Smetoną laikyti "tuščiu" prezidentu, nes taip paprasčiau ir naudingiau! Raštikis, nebūdamas demokratu, nebūdė ir negalėjo priversti Smetoną demokratizuoti režimo, jis to ir nesiekė, siekė be rizikos, be atsakomybės diktuoti Smetonai iš šalies, su kuo Smetona nešituko, nepasidavė... Todėl opozicijos laukimas — viena ar kita forma kovos prieš Smetoną nepasitvirtino, Raštikis ją apvylė, kaip apvylė ir Smetoną, kuris jį skyrė tik savo režimui laikyti, ką pats Raštikis pradžioje vykdė ir ko pats Raštikis pradžioje siekė.

Žinoma, priimti Smetonos anų metų siūlymus Raštikiui sudaryti vyriausybę, sudarinėjant Černiaus ir Merkio kabinetus (1939 m. kovo mėn. ir 1939 m. lapkričio mėn.) ir tuoj pradėti demokratinį režimą (šaukti seimą) buvo surišta su tam tikra rizika, nes Smetona nuo 1938 metų konstitucijos, susidarys neaprežto, valstybės vado teises, galėjo nepasirašyti pvz. seimo šaukimo įstatymo, ir tuomet būtų reikėję kariuomenės pagalbą jį priversti. Ar Raštikis turėjo tiek kariuomenės paramos?

Tačiau Raštikis, pasirinkęs antrą būdą, (bet jau nedemokratišką) "liberalizuoti" Smetonos režimą iš užpakalio (stovint nuo šalies jam diktuoti, paliekant formaliu, be

teisių, prezidentu) ir to neišlaikė, ir Smetonos gudravimais, vaidinimais visai nugarbingai buvo sulikviduotas... Įrodymas — Raštikio nepajėgumas imtis valstybinės akcijos, tinkamumas plaukti paviršium, ieškoti populiarumo, autoriteto stiprinimo ir pačiam apie tas paviršutines išraiškas girtis...

Vardys rašo: "Raštikis, iš memuarų matyti, norėjo laikytis savaip suprastos rolės, bet toji tačiau priešinosi Smetonai, o taip pat nepatenkino opozicijos"... "Jau savo kariuomenės įstatymo reforma, kuri iškėlė kariuomenės vado poziciją į atskirą, nors ir Krašto Apsaugos subordinuotą vietą, įsiai sukūrė instituciją, kurios reikšmė galėjo tik augti. Stipraus gė žmogaus rankose, kokių Raštikis buvo, toji institucija turėjo iškilti į lygias gretas su prezidentu ir kitomis pačiomis aukščiausiomis institucijomis. Todėl buvo natūralu, kad šitaip sukurta pozicija su laiku būtų priskiriamas didesnis, negu kario — administratoriaus vaidmuo" (ib. psl. 152).

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

Jos visad rašo

TEISYBĖ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLIO LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antrasis ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 383-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1—7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1—5, treči-
adienį, šeštadienį 8—3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6182 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiepia, skambinti MI 3-0001.
Ofiso tel.: HE 4-1878
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MĖSKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1—4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatšiepia, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2858 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRespect 6-5084



Toronto baltiečiai demonstruoja prieš Australijos vyriausybės nutarimą pripažinti Pabaltijo kraštus Sov. Sąjungai. Rūtos aikštėje 1974. X. 5.

Kanados naujienos

Baltiečiai suruošė demonstracijas

NIAGAROS PUSIASALIS. — Šių metų spalio 5 d. lietuviai, latviai ir estai, lankantis Australijos ministeriui pirmininkui Gaugh Whitlam pirmojoje buvusioje Kanados sostinėje Niagaroje — on the Lake suruošė de-

monstracijas, ministeriui atvykus pietauti į Pillar e Post Restorana. Šioms demonstracijoms vadovavo latviai. Jie parūpino leidimą, o specialius plakatus atgabenė iš Ottavos.

Dėl organizuotumo stokos demonstracijos nebuvo gausios. Informaciją buvo galima perduoti tik telefonu, bet daugelio, kurie visuomet dalyvauja demonstracijose, nebuvo painformuoti. Iš lietuvių su demonstrantais vyko 3 automobiliai, tai yra: J. Žemaitis, A. Zubrickas ir J. Šarapnickas. Demonstracijose dalyvavo daugiau augę žmonės. Reikia atiduoti pagarbą mūsų St. Catharines kolonijoms lietuviams: savanoriui-kūrėjui Antanui Šukui ir jo žmonai O. Šukienei, kurie yra jau sulaukę daugiausiai gimtadienių mūsų kolonijoje, bet kur yra ruošiamos demonstracijos prieš Lietuvos okupantą — sovietus arba kaip ir dabar prieš Australiją, visuomet aktyviai demonstracijose dalyvauja ir A. Šukys, nežinint atšvesto 75-to gimtadienio žygiuioja aukštai iškęs plakata. Ona Šukienė 18 metų iškankinta vergu darbo stovyklose Sibire, nustojęs daug sveikatos, bet neišsivaizduojamų sutapimų pasisekė pasiekti Kanadą, irgi neapleidžia nė vieno demonstracijų, nors nuo vaikščiojimo grįžta sutinusiomis kojomis.

A. ir O. Šukai žino, kad šiuo metu pabėgėliams nuo žiauriojo sovietinio komunizmo vienintelė pagalba Sovietų okupuotos Lietuvos lietuviui gali palengvinti jų kancias, kada mes, gyvendami laisvėje, totaliai visi įsijungime į viešas demonstracijas ir anglų spaudą prieš Lietuvos okupantą. Tuščios idėjos yra aimnuoti savo puošniose rezidencijose prieš Lietuvos okupantą. Reikia įsijungti į demonstruojančių eiles, reikia griežtai protestuoti ir prieš tuos, kurie siunčia savo vaikus į okupuotą Lietuvą, pionierių stovyklas, kur instruktoriai yra ištikimi sovietų agentai. Nežiūrint, kad paskutinės demonstracijos nebuvo gausios dalyviais, bet turėjo didelę reikšmę. Mūsų demonstracijas aprašė Kanados spauda. Buvo daug reporterių ir klausinėjo demons-

trantų kas demonstruoja ir kodėl. Daug plakatų buvo nukreiptų prieš Australiją ir ministerį pirm. G. Whitlam, Vienas iš didžiausių plakatų buvo "G. Whitlam kaip Judas pardavė Pabaltiečių valstybes už 30 grašius".

Demonstracijų rengėjams buvo sunku nustatyti, kada atvyks Australijos min. pirm. į Niagarą — On the Lake. Pirmas pranešimas buvo 10:30 ir visi lietuviai, kurie yra aktyvūs prieš Lietuvos okupantą, prieš laiką atvyko į demonstracijas. Bet vėliau paaiškėjo, kad ministeris atvyks 12:30. Paskutinios žinios buvo tikslesnės ir tuomet laiku pasirodė daug viešosios ir slaptos policijos. Australijos min. pirm. G. Whitlam į restoraną lydimas stiprios apsaugos atvyko 12:50 min. Jo limuzinas turėjo provizuoti pro demonstrantus. Demonstracijos buvo kultūringos ir policija demonstrantams buvo draugiška.

J. Š.

NEW YORK, N. Y.
Bronės Spudienės pagerbimas



Spalio mėn. 27 dieną Lietuvių Evangelikų parapijos salėje, 2 val. p. p. įvyks Br. Spudienės 70 m. amžiaus sukakties proga pagerbimas — bankietas su specialia programa. Pagrindinė kalbą pasakys Socialdemokratų Centro Valdybos pirmininkas Pakalka. Yra užsiregistravę ir daugiau kalbėtojų iš įvairių organizacijų, kuriose yra dirbusi ir dabar dar Spudienė veikia.

Jonas Vilkaitis jau pasveiko
Žinomas veikėjas Jonas Vilkaitis po ligoninės buvo išvykęs atostogoms pas dukrą ir palaisęs sveikatą grįžo į namus. Jam pritaikė specialias akinius taip, kad galės nors skaityti.

Lietuvos Gen. Konsulo
A. Simučio pagerbimas

Kaip "Darbininkas" praneša, A. Simučio 65 m. amžiaus pagerbimas įvyks lapkričio 23 dieną. Tuo tarpu organizatoriai praneša, kad minėjimas gali įvykti anksčiau ar vėliau, nes tiksliai data dar nenustatyta. Abejotina, kad tą dieną minė-

simas įvyks, nes kaip tik tą dieną rengiami minėjimai prisimenantieji kariuomenės šventę. CV

KRIMINALAS CHICAGOJ

Per vieną penktadienio naktį Chicagoje buvo nušauti dar keturi žmonės. Per vieną savaitę — nuo penktadienio spalio 11 d. 6 val. vakaro iki praėjusio savaitgalio Chicagoje mieste nužudyta 33 žmonės. Tai skaitoma dvigubai daugiau, negu nužudoma "normaliai". Mirties bausmę panaikinus, žmogžudystės bujoja.

Trys banditai penktadienio dienos metu užėję į kailių krautuvių ir valyklą 7127 S. Halsted St., du brolius krantuvininkus Lewis Schumana, 64 metų ir Max 62 metų amžiaus nušovė. Trečią brolių Abraham Schumana, kurs pamatęs plėšikus šaudant jo brolius leidosi bėgti, plėšikai šaudydami vijosi, bet nepataikė ir neprisivijo. Plėšikai — žudikai iš krautuvių pasigrobė \$200.

Kiti du nušauti ne plėšikų: 16metė mergaitė trimis šūviais peršovė 73 metų amžiaus senis, įtaręs, kad ji išmušė jam langą. Ketvirtasis buvo nušautas penkiais šūviais susibarus su kėdėmis jaunikliais. Žudikas suimtas.

Chicago istorijon praeitoji savaitė įėjo kaip kruviniausioji ligi šiol: nuo spalio 11 d. rankinių ginklų šūviais sužeisti 57 žmonės. Be to policija užregistravo 21 išprieštaravimą grasinant šaunu ginklu ar peiliu ir dešimtį sužeidimų peiliais.

Ar atpigs gazolinas?

Time žurnalas New Yorke paskelbė valdžios autoritetų nuomong, kad alyva turtingos valstybės ateinančiais 1975-85 metais nupigins gazolino kainą iki \$7 už statinę. Jungtinės valstybės importuoja kasdien po 6.3 milijonus statinių alyvos ir moka po 11 dol. už statinę.

Dėl per didelio kainų pakilimo, JAV-bės importą sumažins iki pusketvirto milijono statinių kasdien, žymiai dalį energijos pareikalavimų tenkins naminiomis priemonėmis.

Žymiai padidins bausmes už ginklų pavartojimus

Illinojaus atstovas Romas J. Kosinski pranešė apie ruošiamą įstatymą, kuriuo būsianti padidinta bausmė už nusikaltimą, padarytą ginklų vartojant. Einant tuo įstatymu, už trečią kartą ginklo pavartojimą piktadaris bus nuteisiamas visam amžiui kalėti be jokios parolės. Visa bėda esanti ta, kad JAV labai trūksta kriminalinių teismų ir teisėjų.

Atst. Kosinski pasakė, kad 1935 metais kuomet Illinois valstija turėjo dar tik 8 milijonus gyventojų, kalėjimuose kriminalinių nusikaltėlių turėjo 16,000, gi dabar kai Illinois gyventojų yra daugiau kaip 12 milijonų, kai kriminalinių nusikaltimų labai padaugėjo, kriminalinių nusikaltėlių Illinois kalėjimuose yra ne daugiau kaip 7,000.

Grįžimas į žiemos laiką

Dešimt mėnesių Dienos šviesos Taupymo Laikas baigiasi ateinančią sekmadienį nuo 2 val. ryto ir prasideda 4 mėnesių standartinis žiemos laikas. Tai gi, naktį į sekmadienį (spalio 27 d.) nuo 2 val. laikrodžiai pasukami vieną valandą atgal ir imigama viena valanda ilgiau. Dienos šviesos taupymo laikas bus vėl grąžinamas po keturių mėnesių 1975 metų vasario 23 dieną 2 val. ryto.

★ Visas pasautis vertėsi valdybos menu. Petronius Arbiter

◆ Barzda nėra ta tikroji smegenų rodyklė. Fuller

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Nes širdimi tikima, o burna išpažinama, ir taip įgyjamas išganymas". — Rom. 10:10.

Čia pasakys, kad tie, kurie neatidaro savo burnos ir nesistengia pasakyti kitiems dieviškosios tiesos, negalės pasidaryti tinkamai įeiti į dangaus karalystę. Apaštalas sako, kad negalima nekaltinti apie tai, ką mums ir girdėjome. Kiekvienas krikščionis, kuris gavo tiesos šviesą ir pažino maloningą dieviškąjį planą, ir pamatė didįjį išganyką, apie kurį kalbėjo mūsų Viešpats, nebegali tylėti ir laikyti savo šviesą po uždangos. Kurie taip daro, težino, kad laikui bėgant jų šviesa užges. Jei kas gėdysis Viešpaties ir jo Žodžio, tas nebus tinkamas jo dangiskajai karalystei.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-5
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJONOS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

KIETĄ, AKMENUOTĄ IR VINGIUOTĄ KELIĄ BAIGIANT...

... "Dag nemalonumų ir nesantaikos sukeldavo visuomenėje piktos valios straipsniai, kai kurioje lietuvių spaudoje. Tai gyvenimo nuskriaustųjų žmonių pagiežos išsiliejimas, bet kokiam pozityviam darbui. Jų atsiranda organizacijoms ir asmenims šmeižti. Tai daugiausia slapukai, randantieji savo šmeižto straipsnius vietą tokiame lietuvių spaudoje, kuri nesilaiko nei mažiausių spaudos etikos principų". ... VI. Rmį. (Draugas", 1974. 10. 15 d.).

Kągi, žemai lenkiu galvą prieš tokią gražbylę aukštai gerbiamų asmenų, tituluotų, nežiūrint ar tie titulai nupirkti, ar darbo ir trūsio bei paveldėjimo keliu įsigyti. Visus lygiai ir vienodai traktuojau. Taip pat ir tuos "gyvenimo nuskriaustuosius" gerbiu, jau vien dėl to, kad jie yra "gyvenimo nuskriaustieji". Juo labiau niekad jų nevadinu epitetais, kaip pavyzdžiui, slapukais, šmei-

žkais, pagiežininkais, etikos neturinciais, šiaudadūšiais, šiaudiniai inteligentais ir panašiai. Tais epitetais naudotis pripažįstu tik teisę tituluotiems ir juos mėgstantiems. Manau, kad tais ir panašiais klausimais kas nors ir skaitytojų plačiau pasisakys.

Būdamas nežymus ir "gyvenimo nuskriaustas svirplukas", tegaliu tik pozityvaus darbo reikalais klausimus pareikšti, būtent: Kodėl Lietuvių Fondo vadovybė rado reikalo nevykusį vadovėlį "Tėvų nameliai brangūs" reklamuoti ir jo neigiamybę neigti tik LF suvažiavimuose, o bijo apie tai kartą ant visados spaudoje viešai pasiaiškinti, tiek "etikos neturincioje", tiek ir "turincioje"?

Kodėl LF suvažiavime iškeltas reikalavimas atvirai, viešai paaiškinti kas, būtent, Lietuvą šmeižiančias nuotraukas pasistengė vadovybėje patalpinti, iki šiol nėra išpildytas?

Kodėl L. B. Švietimo Taryba, kaip ir pridera, viešai nepasiaiškina ir nepasistengia? Kodėl nesiskaitoma su lietuviškos visuomenės dauguma? Kodėl šis vadovėlis neišimamas iš apyvartos, bet ir toliau leidžiama nuodėti raudonųjų bacilomis lietuviškąjį prieauklį? Kodėl ir toliau leidžiama šmeižti Lietuvą ir jos praeitį? Kodėl LF, kaip leidžia ir LB finansininkas, nepasistengia, kad LB pagrindiniai pakeistų vadovėlio dvasią arba jį išimtinai apyvartos? Kodėl LF nėra sa-

vistovai, nepriklausoma institucija, bet laikosi įsistvėrusi sudraskyto LB skverno?

Kodėl LF nesistengia lietuvių kanadietų fondo pavyzdžiu įtraukti į fondo gretas jaunimą? Kodėl LF "seniai" kasmet kilnoja tuos pačius vadovybės titulus iš dešinės į kairę ir atvirkščiai? Kodėl LF vadovybė suvažiavimuose pasiima daugiau galios, negu suvažiavime dalyvauja fondo savininkai? Kodėl suvažiavimo "dirigentai" skirsto suvažiavusiuosius sūnumis ir posūniais? Kodėl iš jų reikalaujama viešai pasisakyti, prieš leidžiant kalbėti, koks titulas, kiek įnašų, kas įgaliojo ir panašiai? O dar geriau, kai koštuvai pavartojami: vieniems duodama teisė pasisakyti, o kitiems visai neduodama? Kodėl? Ar tokia teisė yra LF įstatuose?

Kodėl LF suvažiavime buvo stengiamasi nuslėpti ir nenorėti užsiminti fondo nuostolių? Kodėl LF atmetė prieš kelis metus siūlytą mintį, suorganizavus jaunimą į pagalbinių gretas, asmeniškai apilankyti kiekvieną Amerikoje gyvenantį lietuvių ir išaiškinti jam LF tikslus bei siekius, kviečiant jį įstoti fondo nariu?

Ar viešas neigiamybės iškelimas tiek LF, tiek ir kitų organizacijų yra jau šmeižimas, pozityvaus darbo grojimas, pagiežos išsiliejimas? Ar tikrai, kad tokios viešos neigiamybės nagrinėjimas gali tik slapukai daryti, o kiti negali? Ar tai jau slapukiškas darbas? Ar tai darbas neturintis etikos? Ar spauda ir įspaudą rašantieji, žurnalisto titulus turintieji, jų neturintieji, privalo tik panegirika rašinėti? Ar klaidų viešumom iškelimas yra negalimas? Ar tai jau etikos netekimas? Ar spauda, kuri apie tai rašo, yra bloga, o spauda, kuri tik panegirikomis puslapius užpildo, yra jau gera?

Jeigu šiandien iškeliamos aiškūs klaidos, sąmoningos ar nesąmoningos, jeigu išvokiamos neigiamybės, tai visai ne dėl nusistatymo prieš vieną ar kitą lietuvišką instituciją, ne dėl nusistatymo prieš vieną ar kitą vadovaujama asmenį, bet tik parodyti ir atkreipti dėmesį — parodyti, jog tos neigiamybės yra žalingos, kad jos yra rautinos iš organizacijų gyvenimo, kaip tos piktžolės iš rūtų darželio. Reikia jas rauti kol dar nėra išbujojusios, bet jokiū būdu negalima jas dangstyti epitetais.

Lenkiu dar kartą žemai galvą prieš visus kilminguosius ir prieš visus "gyvenimo nuskriaustuosius". Su tikra pagarba V. Prūsas (Vienas iš tų "gyvenimo nuskriaustųjų"). Čikaga, 1974. 10. 18 d.

♦ Viskas, kas turi pradžią, turi ir pabaigą. Quintilian

♦ Po savo stogu visaip patogiu.



Nužudė patėvį ir draugą

Robert Lee. Conwell, 56, kurs 1947 m. laužtuvu užmušė savo patėvį ir už tai atsėdėjęs 24 metus buvo 1971 metais paleistas, praėitą savaitę kūju užmušė savo draugą Sam Brooks, 36, kurs pasigailėdamas buvo jį priėmęs savo bute gyventi.

Nušovė savo sūnų

Vienoje Chicago's gazolino stotyje miesto vakarinėje dalyje tarnaujantis tėvas pasiėmė savaigaliu savo sūnų Thomas, 14 metų amžiaus, užsidirbti ketą dolerių savo artėjančiam 14-tajam gimtadieniui. Sekmadienio rytą prieš aušrą tėvas pamatė kad Thomas grumiasi su kažkokia mergina, tariamai norėjusia aplėsti gazolino stotį. Turėjęs revolverį tėvas šovė į merginą, bet pataikė savo sūnų, nušaudamas jį vietoje. Thomas buvo septintas žuvis nuo kulgos Chicagoje praėitą savaitę. Tai beveik keturis kartus mažiau kaip per savaitę prieš tai, kuomet 27 žmonės buvo nušauti, praneša Chicago Tribune pirmadienio laidoje.

"Samagonas geras vaistas" Gladys Wallace, Veteranų ligoninės slaugė Louisville, Ky, pripažinta išgelbėjusi Vietnamo karo veteraną James Lee Nunn, 24, gyvybę: jį "samagonu" išgydė kulkos žaizda, kurios per 4 metus jokiais vaistais nebuvo galima išgydyti.

TRUMPAI

— Sol. Dana Stankaitė ir sol. Vaclovas Verikaitis, akompanuojant muz. J. Govėdui, dalyvaus Tėviškės žiburių 25 m. sukakties banketo programoje spalio 27 d. Anapilio salėse, Mississauga, Ont., Kanada. Taip pat dalyvaus rašyt. Aloyzas Barans.

— Jonas Enskaitis, Hamilton, Ont., Kanada, baigęs Ryersono politechnikos institutą, atidarė spaustuve ir knygy leidyklą Lithuanica Graphics. Ruošiamas leisti M. Aukštaitės romanas "Ant marių kranto", J. Kaributo atsiminimus apie Lietuvos teatrą, sinonimo iš okup. Lietuvos Antano Klajūno "Requiem", P. Enskaičio "Rūtos ir lelijos", B. Milašiaus "Neuždirbtą naudą svetimi vėjai gauda" ir kun. K. Burbulio "Gyvoji Evangelija".

— Lietuvos gen. konsulas Antanas Simutis New Yorke bus pagerbtas specialiu banketu, ir akademija 65 m. amžiaus sukakties proga lapkričio 23 d. Kultūros židinyje.

— Vincas Skabeikis, Vancouver, B. C., laimėjo vakarų apylinkės šachmatų klubų rungtynes. Jis yra veiklus lietuvių visuomenėje.

— Hamiltono lietuvių choras "Aidas" pakviestas dalyvau-

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia
LIVE-IN HOUSEKEEPER
as part of family. Light cooking for elderly couple. No children. No pets. Private room and bath. Good home. Top salary. References. Some English necessary.
529-5081

MISCELLANEOUS

Ivairūs Dalykai

PARDAVINEJU ASTROLOGIJOS IR OKULTIZMO KNYGAS

ir duodu patarimus kasdien nuo 3:30 po pietų iki 7:00 val. vakaro, o šeštadieniais nuo 11:00 val. ryto iki 7:00 val. vak.

Panelė ELINORA JAKSTO.

2517 WEST 71 ST., CHICAGO, ILL.

TEL. 471-1262.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS IR VIRTUVĖ RIMTAM VYRUI.

Tel. CA 5-4995 arba 776-3727.

ti muzikos ir šokių festivalyje Barton bibliotekos salėse lapkričio 6 d. 7:30 val. vak. Lapkričio 30 d. Aidutės ir jų mokytojas sol. V. Verikaitis dalyvaus Chicago's Balso koncerte Marijos aukšt. mokyklos salėje.

— Stud. Gabija Juozapavičiūtė kalbės apie 3-jį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Toronto u-to Lietuvių studentų klubo susirinkime spalio 29 d. 6 val. vak. St. Michaels kolegijos patalpose. To klubo narė Teresė Jurėnaitė rūpinasi lietuviškoms TV programomis per CHIN stotį.

— Audra M. Česnulytė, baigusi dramos studijas Guelph universitete, pakviesta scenos administratore vietiniame teatre.

— Arūnas Ališauskas, John Hopkins universiteto doktorantas, skaitė paskaitas apie Amerikos lietuvių tautinę, religinę ir kultūrinę veiklą Notre Dame universitete spalio 4 ir 5 d.

— Arūnas Stankevičius iš Montrealio yra anglų kalbos ir literatūros lektorius St. John bažnyje.

— Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų suvažiavimas bus Toronto Royal York viešbutyje lapkričio 28—30 d.

— Kęstutis J. Šliūpas, Burlingtone, Cal., baigęs Mills aukšt. mokyklą, įstojo į San Francisco universitetą paruošiamosioms medicinos studijoms.

— Balso pirm. Marija Rudienė dalyvaus Klevelando Balso 30 m. sukaktuviniame bankete spalio 26 d. 7:30 val. vak. Klevelando lietuvių namų salėje. Programoje dalyvaus sol. Vanda Stankienė, palydint pianistui Vytautui Puškorui. Šokiams gros Ažuolo Stelmoko orkestras.

— Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės uniformuoti ir neuniformuoti šauliai-lės renkasi Marquette Parko parapijos salėje spalio 27 d. 9 val. 30 m. ryto. Programa: 10 val. vėliau pa-

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

Didelis SKLYPAS. 5 kamb. bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkiny nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MEGAMAIŠ. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKTI BUTAI IR 2 BIZNISO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

kėlimas, 10 v. 30 m. pamaldos ir 2 val. p. p. parapijos salėje iškilmingas posėdis su menine programa. Šaulių dalyvavimas privalomas. J. Kaunas

♦ Kamerinis Koncertas Chicago's Lietuvių Trio: Povilas Matukas — smuikas, Petras Armonas — violončelė, Manigirdas Motekaitis — fortepijonas, įvyks Jaunimo centre spalio 27 d., sekmadienį, 3 val. popiet. Bilietai — prie įėjimo. Visi kviečiami atsilankyti. (Pr).

♦ Chicago's Medžiotojų - Meškeriojų klubo Metinis banketas įvyks lapkričio 2 d. Vyčių salėje. Rezervacijos telefonas 776-8688. (Pr).

♦ East Chicago's Lietuvių Medžiotojų ir Meškeriojų klubo veiklos dešimtmečio minėjimas įvyks 1974 m. spalio mėn. 26 d. 6 val. vakare šv. Pranciškaus parapijos salėje, 3901 Fir St., East Chicago, Ind.

Programą sudaro: paroda, akademinė dalis, meninė dalis, šiltų valgių vakarienė ir šokiai. Meninę dalį išpildys solistė Roma Mastienė ir muzikas A. Vasaitis, — šokiams gros A. Mostedo orkestras.

Maloniai kviečiame visus šiam minėjime dalyvauti. Auka \$7.50. Valdyba (Pr).

♦ Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizlio Kizlaičio 127 puslapių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuodamas V. Zemaičio vandenvardžius ir piliakalnius, gvildena istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės sąvadybės aspektus. Nurodo būdus, kaip išsilaisvinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio išnaudojimo.

NAUJENOSE galima gauti tik po vieną knygos egzempliorių, atsintus nurodytai sumai čekį tokiu adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapalis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Life and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisyimas

2446 WEST 69th STREET

Tel.: REPUBLIC 7-1941

PERKANT SAU PASTOGĘ

10 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. Virš \$17,000 metams pajamų. Pirkėjui su 24 tūkst.ais galima paskola.

4% KAMBARIU 15 m. modernus mūras. Platus lotas. Laivas užimti. Marquette Parke. \$22,500.

2 BUTŲ MŪRAS. Mūro garažas. 50 pėdų lotas. Puikus namas. Graži apylinkė. 67-ta ir Kedzie. \$37,500.

4% KAMBARIU 16 m. modernus mūras. Našlė atiduoda už \$15,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai bešmantė, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.

LIUKSUS 2 BUTŲ MŪRAS, 2 po 6, atskiri šildymai. Mūro garažas. Blokas nuo parko. Kaina apžiūrėjus ir pastatius.

6 KAMBARIU MŪRAS arti 71-mos ir parko. Platus lotas. Garažas. — \$17,500.

5 KAMBARIU CAPE COD. Alum. langai, karpetai. Sausas bešmantas. 50' lotas. 2 auto garažas. Turim rakta. Arti mūsų. \$28,000.

2 BUTŲ MEDINIS 1 1/2 aukšto namas. 50' lotas. Naujas gazu šildymas. Garažas. Marquette Parke. \$15,500.

ISNUOMOTAS 2 BUTŲ MŪRAS — 2 po 5. Atskiri gazu šildymai. 2 blokas nuo Marquette parko. Reikia savininko. \$26,600.

PUIKUS MŪRO NAMAS ant platus lotas. 2 butai. Gražus 6 kambarių viršų ir 3 kambarių butas sausam bešmantė. Garažas. Arti parko. \$21,900.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIROS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$112 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public,

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto darom ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbauskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue

2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, dolerinių Certifikatų.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tai sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmųjų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vėjus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sanderius su okupantais ar jų igaliotniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras išticijas ir remia visų lietuvių bendrosios darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumuot.